

RUDEGULL SEGLAR BORT MED SIN TROLOVADE

TSB D 46

A

KB Vs 22 (KB:s visbok i 16:o), s. [68]–71. Uppskrift från 1590-talet eller de första åren av 1600-talet, sannolikt från västra Uppland, östra Västmanland eller Gästrikland (jfr Jonsson I, s. 165–174). Tryckt som SF 24 A och i 1500- och 1600-talens visböcker II, s. 47–50.

<p>1 Söder vnder öö,
här täffla två herrer om en möö,
– i ronn till.</p> <p>2 then förste gulterningh på taffuel bordet ran,
kong Walmar tapte och Rudhegull wan,</p> <p>3 Och höre tu Piga lithen: Södher vnder öö,
huru lenge lyster tigh bide migh möö</p> <p>4 Wäll bidher iagh vdi 15 åår,
så lenge som Rudhegul han tencker sigh om råd</p> <p>5 När femton åår wåre liden om kringh
Och icke kom rudhegul til fästemon sin,</p> <p>6 Wenner och frender börre tenckie,
Och huru skulle wij gifta wår frenckie</p> <p>7 Wij gifue wår syster vnge herren Tooll,
han hafuer mer gul än lagman hafuer iordh,</p> <p>8 Om torsdagen han til bodhan gick,
om fredagen han icke suaren fick,</p> <p>9 Om lögdagen han sin gåfuor vth gaf
Om söndagen stodh theres heders dagh,</p> <p>10 The drucko vdi dagar the drucko vthi två,
och icke wille brudhen åth sängen gå,</p> <p>11 In kom och en lithen små dreng,
Och han war klåd</p> <p>12 Han stadde sigh för bredhe bordh
Han snackar så månge skemptes ord,</p> <p>13 Och han sågh skepet söder vnder öö,
Medh silkes segell förgyllendes flögh</p> <p>14 Masten vdaf sölfuer förgyllendes roo,
Och dher seglar rijke Rudhengul vpå</p> | <p>15 Masten vdaf sölfuer styret vdaf bly,
Och der seglar rijke Rudengul vdi</p> <p>16 Jngen wedh bordet thet ordet gömde
För vthan bruden hon ladhe them i lönde</p> <p>17 Brudhen hon talar til brudhequinnor två,
I låfuen migh til brude huset gå</p> <p>18 Och gånge nu huart tu gånge will,
Men aldrig giorde så modher för tigh,</p> <p>19 Bruden hon skulle til brudehuset gå,
Hon togh then stigen til siöstranden lågh</p> <p>20 Jungfrun hon stiger på huitan sandh,
Och ther sågh hon Rudhegull ladhe i landh</p> <p>21 Jungfrun hon stiger til skepet in,
O herre Gudh gif oss bör och blidan windh</p> <p>22 I segen min fadher mång tusend godh natt
I bedhen honom gifue och icke spare,</p> <p>23 I segen godh natt mijn modher,
I bedhen henne sörie medh huffue,</p> <p>24 I segen godh natt then lille smådreng
I låthén honom såffua på silkes sengh,</p> <p>25 I segen godh natt mijn festeman,
I natt såfuer iagh på Rudeguls arm</p> <p>26 Rudhe gull han stiger effter stampn,
Och Jungfrun hafuer han i sin fampn</p> <p>27 Jungfrun hom såmnar i skeparens fampn,
Hon wacknar icke för än i tridie konge land,
– i ronn till.</p> |
|--|--|

Anmärkning

Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i str. 2–8, 10, 12, 22, 23, 27, markerat i str. 9, 11, 13, 14, 16–21, 24–26.

5:1 kringh *ms* gringh
7:2 lagman *ms* snarast lagmån

B

KB Vs 2:2, s. 734–738. Osäker proveniens, möjligen Östergötland. Sannolikt upptecknad på 1810-talet eller något senare.

<p>1 Jungfrun och Herr Lagervald De möttes åt på bron
De låfvade hvarandra sin ära och tro
– Och de rådom till</p> <p>2 I huru många år vill du mö för mig gå
I 8 runda år skall jag mö för dig gå
Men kommer du ej då vist gifter jag mig</p> <p>3 Hennes Bröder och Systrar de lade råd
Att de skulle gifta bårt system sin i år</p> <p>4 Ja hånne skall vi gifta med rike Herr Thor
För han har mera guld än Herr Lagervald har jord</p> <p>5 Ja han har mera guld på sin högra hand
Än Herr Lagervald han har uti hela år skatt</p> <p>6 Det bröllopet lagas i fullan bardus
Och Fruar och Mamseller de klädde brudehus</p> <p>7 Det bröllopet lagas i fullan bastäng
Och Fruar och mamseller de kläda brudesäng</p> <p>8 Han bjöd hånne skor utaf rödaste guld
Och förn jag tager skor utaf rödaste gull
Förn spänner jag min fot i den svarta mull</p> <p>9 Det bröllopet stod uti dagarna 2
Men intet ville bruden i brudesängen gå</p> <p>10 Det brölloppet stod uti dagarna 3
Men intet wille bruden på brudgummen se</p> <p>11 Det bröllopet stod uti dagarna 5
Men intet ville bruden åt brudesängen än</p> <p>12 Och Ingelitta gångar sig i högaste sal
Hon tittade ut genom fönterruter små</p> <p>13 Då feck hon si de segel båd vita och blå
Som hon hade virkat med sina fingrar små</p> <p>14 Och om jag hadde mig en fulltrogen vän
Som kunde gå åt Sjöstrand och komma snart igen</p> <p>15 Hennes yngsta broder han stod der bredvid
Och jag skall blifva dig en så huldtrogen vän
Och jag skall gå åt Sjöstrand och komma snart igen</p> <p>16 Och när som han kom till sjöstrand
Der 30 par åror drog Skeppet i land</p> <p>17 /:God dagen:/ kär svågeren min
Hur står det nu till med kär Systemen din</p> | <p>18 Kär Systren min hon står sig som hon kan
Ty hånne har de trygadt en Grefve till man</p> <p>19 Och har de hånne trygadt en Grefve till mann
We vare då min styrman som styrt åt denna strand</p> <p>20 I 8 veckors tid låg jag sjuk på en öh
We vare då den stund att jag icke kunde dö</p> <p>21 Och kära Herr Lagervall säg intet så
Min syster hon är hemma och mö för er gå</p> <p>22 Och Ingelitta gångar sig åt sjöstrand
Der träffar hon sin kära och fördna fästeman</p> <p>23 /:God dagen:/ min kära fästemo
För din skull har jag seglat öfver mången salter sjö</p> <p>24 Ingelitta stiger på stifva skeppets stamm
Och stannar ej förn uti Lagervalls famm</p> <p>25 Och hälsa nu hem till min käraste man
Bed honom ej sörg utan taga sig en ann</p> <p>26 Och hälsa nu hem till hela min slägt
Att jag nu far bårt och det helt oförskräckt
– Och de rådom till</p> |
|---|--|

Anmärkning

Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i str. 1–4, 26, markerat i övriga strofer.

2:1 mö *ms* mo
2:3 gifter *ms* giftr
4:1 hånne *ms* hanne
4:2, 5:1 guld osäker läsning p. g. a. ändring, ev. avses gull eller gulld
8:1 hånne *ms* hanne; rödaste *ms* rodaste; guld se 4:2
8:2 rödaste *ms* rodaste; gull ev. ändrat från gulld
8:3 Förn *ms* Forn; spänner *ms* spanner
9:2 i står över struket åt; brudesängen *ms* brudesängen
11:2 brudesängen *ms* brudesängen
12:2 under radens början står Som
14:2 åt *ms* at
15:1 han stod der dubbelskrivet, första gången med d i stod struket
15:3 åt *ms* at
19:1 hånne *ms* hanne

21:2 hemma *ms* henna
 23:2 före mången står o överstruket
 24:1 stifva ändrat från styfva

24:2 famn ändrat från famn (*ändringen något osäker, ev. avses famn*)

C

ULMA 22266, s. 136–138. Efter mamsell Inga Margareta Regnell, Locknevi prästgård, Småland (f. 1791 i Bottnaryds sn, Småland; Ling, s. 35). Upptecknad av L. Chr. Wiede i december 1818.

<p>1 Och Rosengård och Jungfrun de möttes på en bro.
 De lofvade hvarandra sin ära och sin tro.
 – Med vi ro dem till.</p> <p>2 Och huru länge vill du vänta efter mig.
 När jag reser bort, det frågar jag dig</p> <p>3 I fem år vill jag vänta efter dig.
 Kommer du ej då, så gifter jag mig</p> <p>4 När de fem årena voro gångna förbi.
 Så syntes inte Rosengård af at komma dit.</p> <p>5 Och Jungfruns bröder de lade ut i råd.
 Och huru skall vi gifta vår syster i år</p> <p>6 Och henne skall vi tvinga den unga Thoreman
 För han skall bli hemma uppå vårt land.</p> <p>7 Och henne skall vi tvinga den unga mannen Thor.
 För han har mera jord än Herr Rosengård har jord</p> <p>8 Och lätt mig nu vänta i årena fem
 Och kommer han ej då, så skall jag ta den.</p> <p>9 Och när de årena woro gångna förbi:
 Så hördes ej Rosengård af att komma dit.</p> <p>10 Och Jungfrun hon lätt sitt bröllop stå an
 Och Rosengård han sköt sitt skepp uti land</p> | <p>11 Och Jungfrun hon lätt sitt bröllop bebo.
 Och Rosengård han sköt sitt skepp uti skog</p> <p>12 Och Rosengård orkade icke förra fram
 Än höga waxljusen i brudahuset bran.</p> <p>13 Och in kom en tjenare i klädning röd.
 Det kommer ett skepp uppå vår sjö:</p> <p>14 Och in kom en tjenare i klädning blå.
 Och bådade bruden att på skepsbron stå</p> <p>15 Och bruden hon sig öfver breda bord sprang.
 Så mjödet och winet efter henne rann.</p> <p>16 Och hälsen I mig mina bröder två.
 Och säg dem hur litet jag aktar deras råd</p> <p>17 Och hälsen I mig den unge Thoreman
 I morgon skall jag sofva på Rosengårds arm.
 – Med vi ro dem till.</p> |
|---|--|

Anmärkning

Både str. 14 och 15 har nr 14. Omkvädet utskrivet i alla strofer.

7:1 mannen tillskrivet över raden; Thor genom överstrykning ändrat från Thoreman

D

Brage og Idun II, 1839, s. 361–362 (text), mus.bil. nr 6 (mel.). Efter en skjutsbonde i gränstrakterna Västmanland/Dalarna. Nedskrivnen av den danske magistern och sognepresten Fredrik Hammerich under en resa vintern 1833/34.

Och röd - ga - lo - nen frå - ga - de sin skö - na jung - fru,

Och röd-ga-lo-nen frå-ga-de sin skö-na jung - fru:

Hur län-ge vill du vän - ta, om bort jag re - ser nu?

Hur län-ge vill du vän - ta, om bort jag re - ser nu?

- U - ti ro - sor.

- 1 Och rödgalonen frågade sin sköna jungfru:
»Hur länge vill du vänta, om bort jag reser nu?»
- Uti rosor?
- 2 »Och femton runda år jag dig vänta väl må,
Men kommer du inte då, jag väntar väl ändå!»
- Uti rosor?

Melodiamärkning

- T. 1: Andra E i ackompanjemangets undre system saknar punkt.*
T. 1 och 5: Korstecken utsatta även före andra d¹ i sångstämman och före andra d¹ i ackompanjemangets övre system.

- T. 2: *I ackompanjemangets undre system står a i stället för det andra h; jfr dock motsvarande ställe i reprisen.*
 T. 4: *I ackompanjemangets övre system står h och c¹, som säkert är feltryck; jfr upptakten.*
 T. 15: *Andra d¹ i ackompanjemangets övre system saknar punkt.*

Textanmärkning

- Tr. saknar strofnr. Omkvädet återgivet i båda stroforna.
 1:1 frågade tr. frågades
 1:2 reser tr. resar

E

KVHAA Dybeck, Folk-lore V, s. 30 B–32. Västergötland. Möjligen upptecknad av prästmannen Daniel Danelius, troligen vid 1830-talets mitt (Jonsson I, s. 567–568).

- 1 /:Hör du unga Dora vill du gifta dej i år:/
 Nu äro de åtta åren gångna förbi
 – Uti rosen
- 2 Ja väl vill jag gifta mej men aldrig med dej
 Jag har en vän på böljorna som kommer snart igen
- 3 Efter som du inte var i rosengård i fjol
 Så skall du nu taga den unge fagre Thor
- 4 Ack den som hade en huldtrögen vän
 Som kunde ri' till stranden och komma snart igen.
- 5 Ja förr än jag tager den unge fagre Thor
 Så skall jag låta grafva mig 7 alnar under jord
- 6 Det reddes till bröllop i dagarna två
 Men bruden ville ej åt brudekammarn gå
- 7 Der reddes till bröllop i dagarna tre
 Men bruden ville ej på brudgummen se
- 8 Det reddes till bröllop i dagarna fem
 Men bruden var ej vigder med brudgummen än
- 9 Bruden hon talte till de brudpigor små
 Ack den som finge åt höga salen gå
- 10 Ack kära min Dora det kan du väl få
 Men kom ihåg den stunden du i brudstoln skall stå
- 11 Och när som de kommo till den högaste sal
 Der fingo de se skeppen ja midt uti haf
- 12 Der fick hon se de flaggor både gula och blå
 Dem jungfrun sjelfver virkat med sina fingrar små
- 13 Der fingo de se flaggor både gula och grön
 Dem jungfrun sjelfver virkat med sina fingrar skön
- 14 Ack den som hade en huldtrögen vän
 Som kunde ri' till stranden och komma snart igen.
- 15 Fram kom brudens broder så fager och så fin
 Jag vill ri' till stranden åt kära syster min
- 16 När som han kommer på den snöhvita sand
 Så kastar skepparn ankar och folket steg i land
- 17 God dag min kära swåger hur står det till med dig
 Hur mår nu lilla vännen som jag nu hafva vill
- 18 Jo illa det står och ju värre jag spår
 Hon firade den sjetta bröllopsdagen i går
- 19 Ja fira' hon den 6de bröllopsdagen i går
 Så vänte jag jag vore bland de böljorna blå
- 20 Och svåger mot svåger de stod' och taltes wid
 Fram kom lilla vännen och ställde sig bredvid
- 21 God dag min söta ängel och så min fästermö
 För din skull har jag seglat ja tusenmila sjö
- 22 God dag min söta ängel och så min fästerman
 För din skull ha de tvingat mig en grefve till man
- 23 Ja ha de nu tvingat dig en grefve till en man
 Så skall du aldrig komma med lifvet ur min hand
- 24 Skön jungfrun hon talte till sin broder så här
 Nu vill jag gerna följa min hjerteliga kär
- 25 Hälsa då min moder och hälsa min far
 Bed dem inte sörja utan heldre war glad
- 26 Hälsa min syster och hälsa min bror
 Bed dem inte sörja utan wara wid mod.
- 27 Hälsa nu Thore min förre Fästerman
 Bed honom hålla bröllop men ta bruden hvar han kan.
- 28 /:Den väna jungfrun kastar sig i ungersvens famn:/
 Der somna hon och vakna i det 7de Kungaland
 – Uti rosen

Anmärkning

- Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i str. 1–3, 5, 27.
 Repristecken endast efter första raden i str. 1.
 8:1 dagarna troligen ändrat från dagarne
 11:1 över den högaste sal står (högan lofts sal?)
 12:1 se ändrat från sed
 16:2 över steg står går
 18:1 det dubbelskrivet
 19:2 över o i böljorna står e
 25:2 war troligen ändrat från wara (något osäkert p. g. a. bläckplump; i margen står obs.)

F

KB Vs 4, s. 263 (text), KB Vs 3:4 nr 196 A (mel.). Almundsryds sn, Småland. Upptecknad av G. O. Hyltén-Cavallius 1839 (Jonsson I, s. 535). En renskrift, gjord av George Stephens och omfattande str. 1, 3, 17, 18, 20, 23, 24, finns i KB Vs 3:4 nr 196 A.

Och Lagerman och jungfrun de möttes på en bro

de lofvade hvar annan sin ära och sin tro

— Men hvem råder väl till

- 1 Lagerman och jungfrun de mötas på en bro
De lofvade hvarandra sin ära och tro
— Men hvem råder väl till.
- 2 Och Lagerman tilltalade jungfrun så.
Hur länge vill jungfrun mö för mig gå.
- 3 I 8 runda år vill jag mö för dig gå
Men kommer du då inte så gifter jag mig då.
- 4 Herr Lagerman han lyfte allt uppå sin höga hatt
han bad den jungfrun så mången en god natt.
- 5 Och jungfruns bröder de lade upp råd
hur skall vi få vår syster gifter i år.
- 6 Jo vi ska gifta henne med den rika Aktor
han har mera guld, än som Lagerman har jord.
- 7 Han har mera guld på sina fingrar små
Än Lagerman han har i skatt uppå ett år.
- 8 De lagade till bröllopp i fullaste fläng
och jungfrun och mamseller de bädda bruda-säng.
- 9 Der lagades till bröllopp i fullan bardus
och fröknar och mamseller de klädde brudahus.
- 10 Och Brölloppet firades i dagarne 3
men inte ville bruden åt brudgummen se.
- 11 Och brölloppet firades i dagarne sju
men inte ville bruden till brudgummen ännu.
- 12 Den jungfrun hon går sig oppi höga lofts bur
hon tittar så gladelig åt salta sjö-tull.
- 13 Och jungfrun fick se en seglare hvit
jag tror den unga Lagerman han kommer nu hit.
- 14 Den jungfrun fick se de flaggorna blå
dem hon hade virkat med fingrarne små.
- 15 Och Lagerman låg sjuker 3 dagar på en ö,
olycklig var den dagen då jag ej blef död.
- 16 Och Lagerman han svor uppå sin styresman
som honom hade styrt till ett så sorge-land.
- 17 »Ack om jag hade mig en fulltrogen vän
som kunde gå till sjöstrand och komma snart igen.»
- 18 Och jungfruns yngsta broder var henne så huld
han gick till sjöstrand och kom igen på stund
- 19 God dag! och God dag kära Svågeren min
Ack! hur står det till med kärasten min?
- 20 I dag står din käraste brud under krona och krans
men hvar får du en annan som går med dig i dans.
- 21 Och helsa nu hem till alla brudemän,
och bed dem dricka glasen och fara hem igen.
- 22 Och helsa nu hem till min förra brudeman,
och bed honom gifta sig och taga sig en ann'.
— Men hvem råder väl till.

Titel vid mel.: Lagerman.

Melodianmärkning

Ms skissartat. Klav, taktartsbeteckning och taktindelning saknas. Versrad 1 delvis utskreven utan anpassning till mel. Efter mel. står överstruket (med åttondelsnoter): c² b¹ c² b¹.

System 1: Efter n. 5 (e¹) står en not överstruken, troligen e¹ men möjligen g¹.

System 1, n. 10 (f¹): Otydlig, möjligen e¹.

System 2: Efter n. 5 (a) står f¹ e¹ och troligen d¹ överstruken.

System 3, n. 4 (giss): ass

System 3, n. 6 (a): Med återställningstecken.

Textanmärkning

Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet endast i str. 1.

6:1 den ändrat från en; Aktor har av Hyltén-Cavallius senare med annan penna strukits och ersatts med Herr Thor

8:1 till fullaste fläng står ovanför: fullan bardäng

Mellan str. 9 och 10 har Hyltén-Cavallius senare med

annan penna markerat ytterligare en strof sålunda:

--- 2.

--- åt sängen gå

12:1 över höga lofts bur anges även alternativformen högan lofts burn

18:1 jungfruns *ms* jungfrun

20:1 din tillskrivet över raden; käraste *ms* kärasten

Mellan str. 20 och 21 står: Jungfrun springer ned till sjön.

--- Lagerman seglar af med henne.

G

KB Vs 4, s. 144. Okänd ort. Upptecknad av G. O. Hyltén-Cavallius 1835–1845. En renskrift, gjord av Hyltén-Cavallius själv, finns i KB Vs 4, s. 403–404.

- 1 Stina lilla och Gullenborg de talades vid hur länge kan du förbida tiden med mig – Under tiden.
- 2 I 15 år det kan jag vänta på dig hvad mera sen kan blifva, kan jag ej säga dig
- 3 Gullenborg drog bort uti främmande land han kom intet igen på 15 år
- 4 Stina lillas bröder de talades vid hur skall vi få gifta bort Stina lilla systemen vår
- 5 Unga Herr Thoresson skall hon ha till man han har väl mera guld än som Gullenborg har jord
- 6 Stina lilla gångar sig till Nordansjö-strand der fick hon se ett skepp uti floden det gick
- 7 Der fick hon se de flaggor både gula och blå dem Stina lilla sjelfver hade sömmat uppå
- 8 Stina lilla talade till tjenaren sin ni helsen Herr Gullenborg vara välkommen hem
- 9 God dag Herr Gullenborg var välkommen hem hur hafver nu resan gått för er
- 10 Guds fred! och god dag goda tjenaren min! hur står det till med Stina lilla fästemo min?
- 11 Jo det står så till med Stina lilla nu – Hon är uti sin kammare och ständar brud i dag.
- 12 Gullenborg han dånade, han dånade till jord han låg uti 3 timmar han talade inte ett ord

13 Gullenborg han sadlade sin gångare grå sen red han mycket fortare än foglarne flög

14 God dag Stina lilla kär fästemo min! hur hafver du hållit trolofningen din

15 Stina lilla klappar Gullenborg på rödblommand kind
Christ gifve att ni vore aldra kärstan min

16 Och Stina lilla somnar i Gullenborgs famn hon vaknade ej förrän uti främmande land – Under tiden.

Anmärkning

Ms saknar strofnr. Omkvädet helt utskrivet i str. 1, 2, 4, 6–9, 14–16, förkortat i övriga strofer.

4:2 över radens början står hur länge kan överstruket
Före str. 16 står tillagd. samt raden Och Gullenborg tar Stina lilla uti sin famn vilken strukits

Renskriften:

Str. 16 saknas.

- 3:1 drog: drar
3:2 kom: kommer; år: fulla år
4:2 systemen: systren
6:2 gick: sam
7:1 både: båd
12:2 inte: intet
15:2 aldra kärstan: aldrakärasten

H

KVHAA Wiede ks 13 [I]. Efter soldathustrun Ingeborg Olofsdotter (»Hustru Egg»), Dagsbergs sn, Östergötland (f. 1797 i Ö. Husby sn, Östergötland, d. 1847; Ling, s. 41). Upptecknad av L. Chr. Wiede 1843. Ytterligare fyra utskrifter finns: KVHAA Wiede ks 13 [II], KVHAA Wiede hs 13 [I], KVHAA Wiede Div.-saml. II, opag. och MM Wiede nr 13.

Och Hertingen rider sig åt Torparens gård
— med ära och med dygd —
Och ute för honom hans käraste månd stå
— Vi vinna väl båd rosor och liljor

- 1 Och Hertingen rider sig åt Torparens gård
– med ära och med dygd –
och ute för honom hans käraste månd stå
– Vi vinna väl båd rosor och liljor.
- 2 Och dig bjuder jag att blifva min vän
Du äger mitt hjerta näst Gud i himmelen
- 3 Och huru skall detta kunna vara likt
Jag är så fattig och du är så rik
- 4 Och huru skall detta kunna gå an
Du äger städer och du äger land
- 5 Och därför så vill jag ändå äga dig
Så länge som blodet det röres uti mig
- 6 När Hertingens föräldrar detta förnam
Så förde de Hertingen åt fremmande land
- 7 Och dig bjuda vi en Grefve igen
Bara du borttglömmet unga Hertingen
- 8 När Grefven begärade att bröllop skulle ske
Då önskade Jungfrun att Hertingen få se
- 9 De dansade i dagar, de dansade i två
Och inte ville Bruden åt brudesängen gå
- 10 De dansade i dagar, de dansade i tre
Och inte ville bruden åt brudesängen se
- 11 De dansade i dagar de dansade i fem
Och inte tänkte bruden mer än på Hertingen
- 12 Då kommer ett bud uti brudhuset in
Det kommer ett skepp med förseglande vind.
- 13 Och kommer der ett skepp uppå böljorna blå
Så vill jag se hur dan flagg det hafva må
- 14 Och flaggorna var både gula och blå
Som jungfrun hafver knypplat med sina fingrar små
- 15 Och Jungfrun hon går sig åt sjögestrand
Då var allt unga Hertingen kommen i land
- 16 Och Hertingen tar Jungfrun i snöhvitan hand,
Och kära du styrman styr rätt ifrån land
- 17 Det kommer ett bud uti brudehuset in
Nu hafver unga Hertingen bortstulit bruden din
- 18 Och Grefven sprang up öfver bredaste bord
Han svartnade i ögonen var svart som en jord
- 19 Och Grefven han går sig åt sjögestrand
Då var allt unga Hertingen så långt ifrån land
- 20 Och Hertingen han satt uti skeppet och log
Och Grefven han stod på landet och svor
- 21 Och Hertingen han lyftade uppå sin hatt
Han tackade Grefven för det som han har fått
- 22 Och bruden hon somnade i Hertingens famn
– med ära och med dygd –
Och vakna inte up förr än i främmande land
– Vi vinna väl båd rosor och liljor.

Melodianmärkning

Upptecknarens kommentar: I stället för a moll [moll ändrat från dur], bör vara h moll [h moll troligen ändrat från g dur, g/h svårlästa].

Mel. har ursprungligen haft följande taktindelning (med taktartsbeteckning 2/4): Och / Hertingen / rider sig åt / etc. *Vartannat taktstreck har sedan raderats bort.*
T. 7, n. 1: Ändrad från fjärdedelsnot.

Övriga utskrifter:

ks och Div.-saml. är noterade i f-moll, begynnelseton: ess¹ (nedan transponerade till a-moll), och har taktartsbeteckning 2/4: Och / Hertingen / rider sig åt / etc. (jfr ovan).

MM har ursprungligen noterats i 2/4-takt, vilken sedan ändrats till C. MM har repristecken i slutet av mel., medan här en upptakt till t. 1 raderats bort. ks har repristecken före t. 1 och i slutet av mel. samt här även upptakt till t. 1.

T. 1, textunderlägget: Efter Hertingen står i hs han inom parentes.

T. 2, n. 3–4: a¹ g¹ ks, Div.-saml.

T. 6, n. 7–8: c² h¹ ks, Div.-saml.

T. 7: hs

Textanmärkning

Omkvädena utskrivna i alla strofer.

Slutomkvädet: Vi vinna str. 5–12 I vinnen, str. 13 Vi vinna ändrat från I vinnen, str. 14 Vi vinna med Vi ändrat från I

1:1 Hertingen ändrat från Hertigen

Övriga utskrifter:

Texten i Div.-saml. omfattar endast str. 1.

Slutomkvädet: Vi vinna: Vi vinnen med Vi ändrat från I MM (str. 5–15)

1:1 Hertingen: Hertingen han hs

3:2 Jag: För jag ks, MM

4:2 Du: För du ks, MM

11:2 mer än på: på mer än MM

12:1 kommer: kommer det hs; bud: brud hs; brudhuset: brudehuset hs, MM

12:2 Det: Der hs

13:2 må: mår ks

16:2 ifrån: ifrå ks

18:1 Grefven: Grefven han hs; up saknas hs

18:2 ögonen: ögönen ks

19:2 ifrån: ifrå ks

21:1 uppå: (allt) uppå MM

22:2 vakna: vaknad' ks; up: öpp hs

I

KVHAA Wiede ks 118 [I]. Efter »Glädningsta flickor», Ö. Husby sn, Östergötland. Upptecknad av L. Chr. Wiede på 1840-talet. Ytterligare fyra utskrifter finns: KVHAA Wiede hs 110 [I], KVHAA Wiede, Div.-saml. II, opag. [A], [B] (endast text) samt MM Wiede nr 118 [I].

Och Lagervall och jungfrun de möttes på bro

De lofvade hvarandra båd ära och tro

— Med vi roa oss en stund

De lofvade hvarandra båd ära och tro

— Med vi roa oss en stund

1 Och Lagervall och jungfrun de möttes på bro,
De lofvade hvarandra båd ära och tro.
— Med vi roa oss en stund.

2 Och Lagerwall han sade till jungfrun si så här:
»Och huru många år vill du mö för mig gå?»

- 3 I åtta runda år vill jag mö för dig gå
Men kommer inte Lagerwall, så gifter jag mig ändå.
- 4 När åtta åren vuro gångna omkring
Då gifte han borrt kära dötteren sin.
- 5 De lagade till bröllop uti dagarna tre,
Men inte ville bruden åt brudesängen se.
- 6 De lagade till bröllop uti dagarna fem,
Men inte ville bruden åt brudesängen än.
- 7 De lagade till bröllop uti dagarna tolf,
Då ville de ta bruden i brudesäng med våld.
- 8 Och jungfrun hon titta uppå fönstret det blå
Då fick hon si ett fartyg i saltsjön det gick.
- 9 Och jungfrun hon trippa up på andra trappsteg
»Ja tror, att Lagerwall kommer seglandes hit
- 10 Ack, om ja hade mig en så fulltrogen vän,
Som ginge ned till sjögestrand och kumme snart
igen.»
- 11 Och hennes yngsta broder var henne så huld
Han gingo ned åt sjögestrand och kumme igen på
stund.
- 12 Si gu' da', si gu' da', kära svågeren min!
Hur står det nu te me käre fästeme mi?
- 13 Ja inte mår ho illa, och inte mår ho bra
För ho har vari bru allt under några dar.
- 14 Och jungfrun hon gångar sig allt ned åt sjöstrand
Och då tar hon Herr Lagerwall i famn.
- 15 »Och hälsa nu hem till de andra brudemän
Och bed dem dricka skålar, och resa hem igen.
- 16 Och hälsa nu hem till min förra fästeman
Och bed honom dricka skålar och fästa sig en ann»
- 17 Och jungfrun hon somna i Herr Lagerwalls famn
Ho' vakna' inte' up' förr'n ho' kom i 'tt annat
königaland.
- Med vi roa oss en stund.

Melodiamärkning

*I ms står på varje notsystem ett fast b-tecken överstruket.
Punkterna i repristecknet i t. 2 delvis borttraderade.*

Övriga utskrifter:

hs är noterad med två fasta b-tecken, MM med ett fast b-tecken, begynnelseton för båda: g¹. hs och MM har dubbelstreck i stället för repristecken i t. 2.

T. 2, n. 7: Felaktigt utskriven som fjärdedelsnot i hs.

T. 3, n. 7–8: Felaktigt utskrivna som fjärdedelsnoter i Div.-saml.

T. 4, n. 1: Ändrad från åttondelsnot i Div.-saml.

T. 6, n. 1–3: Ändrade från c² e² e² i Div.-saml.

Textanmärkning

Omkvädet utskrivet i alla strofer.

Övriga utskrifter:

Texterna i Div.-saml. omfattar endast str. 1.

1:1 Och saknas i Div.-saml. [B]; på: åt på Div.-saml. [A] och [B]

1:2 hvarandra: hvarannan Div.-saml. [B]; båd: både Div.-saml. [B]

2:2 huru: hur hs

4:1 åtta: de åtta hs

4:2 han: han (?) hs; dötteren: dotteren hs

9:1 up på: uppå hs, MM

9:2 Ja: jag hs, MM

10:1 ja: jag hs, MM

11:2 åt: på hs; kumme: kummo hs, MM

12:2 det: de hs, MM; mi: min hs, MM

13:1 illa: ille hs, MM; och: åh hs, MM; det andra mår: må MM

13:2 några: nähre hs, MM

14:1 sjöstrand: sjögestrand hs, MM

14:2 i: allt uti sin hs, MM

15:1 andra: anre hs, andra MM

15:2 Åh (MM: Och) bed dom dricke skåhle, åh rese hem igen. hs, MM

16:2 honom: 'en hs, MM

17:2 Ho wakne inte öpp förr'n ho kôm (MM: kom) i'tt anne königaland. hs, MM

J

KVHAA Wiede ks 118 [II] (mel.), KVHAA Wiede hs 110 [II] (texten). Vikbolandet, Östergötland. Upptecknad av L. Chr. Wiede på 1840-talet. Ytterligare fyra utskrifter finns: KVHAA Wiede ks 118 [II] (texten), KVHAA Wiede hs 110 [II] (mel.), KVHAA Wiede Div.-saml. II, opag. och MM Wiede nr 118 [II].

Och Lagerwall och jung-frun de möttes åt på bro
De lof-vade hvar-andra sin dra och sin tro
— Med wi ro dom tid

- 1 Herr Lagerwall och jungfrun de möttes åt på bron
De lofvade hvarandra sin ära och sin tro
— Med vi ro dom tid
- 2 Och Lagerwall han sade till Jungfrun alltså:
Och huru många år vill du mö för mig gå?
- 3 I åtta runda år vill jag mö för dig gå,
Men kommer du ej hem, så gifter jag mig då.
- 4 Och hennes båda bröder, de sammanlade råd
Allt hur de skulle få sin Syster gift i år.
- 5 Jo vi ska gifta henne med den rike Herr Tord,
Han hafver mera gull än Herr Lagerwall har jord.
- 6 Han hafver mera guld allt uppå sin hatt,
Än som Herr Lagerwall om året har i skatt.
- 7 De lagade till bröllopp och det i fullan dag.
Jungfruder och mamseller de klädde brudehus.
- 8 De lagade till bröllopp och det i fullan fläng
Jungfruder och mamseller de bädda brudesäng.
- 9 De höllo då bröllopp i dagarna två
Men inte wille bruden ur brudeskruden gå
- 10 De höllo då bröllopp i dagarna fem,
Men inte wille bruden åt brudesängen än.
- 11 De höllo då bröllopp i dagarna sju
Då måste den bruden ur brudeskruden nu.
- 12 Och bruden hon gångar sig åt högan loft in
Der fick hon se ett skepp uti gångande vind.
- 13 Der fick hon se de flaggor både gula och blå
Dem hon hade wecklat med sina fingrar små.
- 14 Ack, om jag hade mig en så fulltrogen vän
Som ginge ned till sjögestrand och kumme snart igen.
- 15 Och hennes yngste broder war hennes bästa vän,
Han gingo ned till sjögestrand och kummo snart igen.
- 16 Och när som han kummo alt ned till sjögestrand
Då hade Herr Lagerwall alltredan lagt i land.
- 17 God dag, god dag, kära Swågeren min!
Ja, huru står det till med kära Systemen din?

- 18 Ja, det står så till med kära systemen god
Hon hafver varit brud och fått den rike Herr Tord.
- 19 I åtta runda år låg jag sjuker under ö
Ack, lycklig har jag varit, om jag har varit dö.
- 20 Ack kära, du Herr Lagerwall, du tala inte så.
Min Syster hon är en god jungfru ändå.
- 21 Och jungfrun hon gångar sig åt sjögestrand
Der helsade hon på sin första fästeman.
- 22 Och kära du, min broder och allrabästa vän,
Du waren nu så goder, och faren hem igen!
- 23 Och hälsa så väl till de alla brudemän
Att de sig väl må fägna, och fara hem igen.
- 24 Att helsa så väl till Herr Tord min fästeman
Att han sig omgifter och tager sig en ann.
- 25 Herr Lagerwall tager bruden allt uti sin hand,
Och kära du, Styrman, styr rätt ifrån land.
- 26 Och bruden hon somna i Herr Lagerwalls famn;
Hon vakna inte opp för'n hon kom i England
— Med vi ro dom tid

Melodianmärkning

Övriga utskrifter:

MM saknar taktartsbeteckning.

Upptakten, textunderlägget: Herr hs, MM

T. 1, n. 1: Utan förslag i Div.-saml.

T. 1, n. 6-9: MM

T. 2, n. 5, textunderlägget: bron MM

T. 2, n. 6; Utan korstecken i MM.

T. 3, n. 6: Utan återställningstecken i hs.

T. 4, n. 1: Ändrad från g¹ (fjärdedelsnot) i Div.-saml.

T. 5, n. 1: MM

Textanmärkning

Omkvädet utskrivet i alla strofer.

7:1 över dag står dus

Övriga utskrifter:

Texterna i Div.-saml. och MM omfattar endast str. 1. I ks är endast str. 1 och 22–26 utskrivna, övriga strofer markerade med strofnr (och i str. 2–5 några påbörjade rader, troligen av misstag hämtade från ks 118 [I], dvs. 72 I ovan) samt med utskrivet omkväde.

1:1 Herr: Och ks, Div.-saml.; bron: bro ks, Div.-saml.
 2:1 Jungfrun: unga Jungfrun MM
 8:2 brudesång: brudasäng MM
 16:1 ned till sjögestrand: neder till strand MM
 20:1 inte: intet MM
 21:1 åt sjögestrand: allt ned åt sjostrand MM
 23:1 alla: andre med alle som alternativ ks
 23:2 sig väl må: må sig väl ks
 25:2 ifrån: ifrå ks, MM
 26:1 somna: somnade MM
 26:2 opp: upp ks, MM; förr'n: förr än ks

K

KVHAA Wiede ks 170. Simonstorps sn, Östergötland. Upptecknad av A. B. Wærnelius på 1840-talet. Utskrift gjord av L. Chr. Wiede. Ytterligare två utskrifter gjorda av Wiede finns i KVHAA Wiede hs 158 och MM Wiede nr 170.

Och ungersven och jungfrun möt-tes ut - på bro

De lofvade hvar-andra både ä - ra och tro

— Men wi båds om tid

<p>1 Och ungersven och jungfrun de möttes ut på bro
De lofvade hvarandra både ära och tro
— Men vi bådo om tid</p> <p>2 Och ungersven han talade till jungfrun gladelig
Hur länge lofvar du till att vänta på mig?</p> <p>3 I åtta år det lofvar jag att vänta på dig,
Men kommer du då inte hem så gifter jag mig.</p> <p>4 Du lofvar du skall vänta i åtta år
Gud gifve att du väntade blott i dagarna två</p> <p>5 Herr Lagervall han sköt ut sitt skepp ifrån land
Och kvar står skön jungfrun på snöhvitan sand.</p> <p>6 Men hennes älsste bröder de stodo, lade råd,
De lade väl då ett förbaskadt råd.</p> <p>7 Hur ska' vi kunna få vår syster gifter i år
Jo vi ska' gifta henne med den rike Herr Tor</p> <p>8 Det lagas till bröllop och det i fullan dus
Och fruar och mamseller de klädde brudahus.</p> <p>9 Det lagas till bröllop och det i fullan fläng
Och fruar och Mamseller upbådada brudasäng</p> | <p>10 Och bröllop det ståndar i dagarna två
Men inte unga Bruden på brudgummen säng</p> <p>11 Och brölloppet ståndar i dagarna tre
Men ändock wille bruden ej på brudgummen se</p> <p>12 Och brölloppet ståndar i dagarna fem
Och inte ville bruden åt brudesäng.</p> <p>13 Och brölloppet ståndar i dagarna sju
Men då ville bruden åt högan vindbur</p> <p>14 Och sköna jungfrun tittade åt salthvitan haf
Då fick hon se ett skepp, som kom seglande åt land</p> <p>15 Der syntes de flaggor både hvita och röd:
»Jag tror att Herr Lagervall han är icke död»</p> <p>16 Der syntes de flaggor båd hvita och blå
Som sköna jungfrun verkat till med sina fingrar små</p> <p>17 Ack om jag ändå hade mig en fulltrogen vän
Som sprunge till sjöstrand och kumme snart igen</p> <p>18 Men hennes yngsta broder var hennes fulltrogna vän
Ja, jag vill gå till sjöstrand och komma snart igen</p> |
|---|---|

- 19 Och när som han kom neder till sjögestrand
Då kom Herr Lagerwall seglande till detta land
- 20 Guds fre' och gu' dag kära swågern min
Hur står det till med lilla vän i buren sin
- 21 Gud vet hur det nu står till med syster i sin bur
Vi fira hennes bröllopp med den rike Herr Tor.
- 22 Herr Lagerwall förbannar borrt sin lilla styrman
Som inte styrde till ett annat Konungaland.
- 23 Och unga bruden hon gick ned till sjöestrand
Och Lagerwall tog bruden ja midt uti sin famn
- 24 Och unga bruden somnade i Herr Lagerwalls famn
Hon vakna ej förr än de kommo i ett annat land.
– Men vi bådo om tid

Melodiamärkning

T. 3, n. 3: Otydlig, troligen ändrad från *ess*².

T. 5: Ordet båds möjligen *felskrivning* för bådo (jfr övriga utskrifter). *Textunderläggningen och användningen av balkar tyder dock närmast på båds om.*

Övriga utskrifter:

T. 2, n. 4–6, *textunderlägget*: åt på

T. 5, n. 1–4:
bđ – do om

Textanmärkning

Omkvädet utskrivet i alla strofer. Efter texten står anmärkningen att omkvädet också sjunges: Men vi rådom tid.

Omkvädet: Men str. 16–20 Med

Övriga utskrifter:

Omkvädet: Men: Med hs (str. 5 och 16), MM (str. 1–10, 16)

1:1	ut: åt
1:2	både: båd <i>MM</i>
5:1	ifrån: ifrå
6:1	älste: älsta
8:2	brudahus: brudehus
9:2	brudasäng: brudesäng
13:2	vindbur: vindsbur <i>MM</i>
15:1	röd: blå
16:1	båd: både
17:2	till: ned till; sjöastrand: sjögestrand
18:2	sjöastrand: sjögestrand
20:1	gu' dag: gu' da; swågern: Swågeren
22:1	styrman: styreman
23:1	sjöestrand: sjögestrand

L

Efter Anna Andersdotter Öberg f. Lenngren, Strängnäs lf (f. 1780 i Överselö sn, Södermanland, d. 1856 i Strängnäs; Jonsson I, s. 581–584). Upptecknad av Emil Öberg vid 1850-talets början. *La*: KVHAA Dybeck, Folk-lore V, s. 85 B, 84, 84 B. *Lb*: KVHAA Dybeck, Folk-lore V, s. 98–99. *Lc*: KVHAA Dybeck, Folk-lore V, s. 87. *Ld*: MAB Folkmelodier, bl. 112. Insänd till Mus. Akad. 1881. *Le*: ULMA 1951:31. Insänd till Södermanl:s fornminnesför. 1882. Tryckt i Bidrag till Södermanl:s äldre kult.hist. IV, 1883, s. 19 (text), mel.-bil. nr 32 (mel.).

La

Och Ungersven och Jungfrun de möttes uppå bro,

De lofva - de hvar- an - dra sin dra och sin tro,

- »Som de råd - dom till."

- 1 Och Ungersven och Jungfrun de möttes uppå bro,
De lofvade hvarandra sin ära och sin tro,
- »Som de rådom till.»
- 2 Och huru länge vill du nu mö för mig gå?
I åtta runda år vill jag mö för dig gå.
- 3 Och Lagervall han reste till främmande land
Han bad skön Rosenlilja ej taga någon man.
- 4 Men hennes äldsta broder han lade derom råd:
Hur skola vi nu få vår kär syster gift i år?
- 5 Jo hon skall visst taga den unge herr Thor;
Ty han har mera guld än herr Lagervall har jord.
- 6 Ty han har mera guld allt uppå sin hatt,
Än Lagervall han eger i hela sin skatt.
- 7 De klädde den bruden allt uti brudeskrud:
Gud nåde den flicka som tvingad blir till brud.
- 8 De ledde den bruden i brudesalen in
Och tårarna de runno på båda hennes kind'.
- 9 De drucko hennes bröllop i dagarna två.
Och inte ville bruden till sängen gå.
- 10 De drucko hennes bröllop i dagarne sju
Men inte ville bruden till sängen ännu.
- 11 Och bruden hon ut genom fenstret allt såg
Så fick hon se skeppet, der på böljorna det låg.
- 12 Der fick hon se flaggorna båd gula och blå,
Som hon had sjelfver virkat med sina fingrar små.
- 13 Och hennes yngste broder han henne trogen var,
Han red till sjöstrand och gaf Lagervall svar:
- 14 I varen välkommen herr Lagervall till mig,
Och min kär syster sitter nu i brudestol så fin.
- 15 I åtta runda år låg jag sjuk uppå en ö,
Olycklig var den stund, då jag icke kund få dö.
- 16 Och kära herr Lagervall I sörjen icke mer
Min syster är så god mö, som hon har varit förr.
- 17 Och bruden hon ut genom dörren allt sprang
Hon stannade ej förr än i herr Lagervalls famn.
- 18 Och helsen nu till mina brudpigor fem,
Och bed dem dricka bröllop och sedan resa hem.
- 19 Och bruden hon somnade i Lagervalls famn,
Hon vaknade ej förr än i fremmande land.
- »Som de rådom till.»

Melodianmärkning

T. 6 övre systemet: Korstecken utsatt även före andra g¹.

Textanmärkning

Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i str. 1, 2, 19.

12:1 flaggorna ms ev. flaggonna

18:1 helsen ev. ändrat från helsa

Lb–e

MELODI

Avvikelser från La i Lb–e

Endast mel.-stämmen utskreven. Taktartsbeteckningen ändrad från C i Lc. Ld är noterad i g-moll, begynnelse-ton: b¹ (nedan transponerad till a-moll). Taktartsbeteckning i Lde C: (Och) / ungersven och jungfrun de / etc.

Upptakten: h¹ c. Saknas i e.

T. 3, n. 1: g¹

T. 4, n. 1: Med fermat i b.

T. 4, n. 2: d² bce, diss² d

T. 7, n. 1–2, textunderlägget: kärlek e

T. 8, n. 1: Utan fermat i c–e.

T. 8, n. 2–3: b

T. 10: Med fermat över noten i b.

Anmärkning

T. 2, n. 2: Ev. ändrad från h¹ i e.

T. 8, n. 2–3: Möjligen ändrade från åttondelsnoter i b.

TEXT

Avvikelser från La i Lb–e

Texten omfattar i Lb 21 strofer, i Lc endast 1 strof, i Lde 2 strofer.

1:1 Och saknas e

1:2 ära: kärlek e

2:1 Och saknas e

3:2 Ack, kära Rosenlilja tag ingen grefve till man. b
4:2 skola: skall b; nu få vår kär syster: få vår syster nu b

5:1 Jo: Och b

6:1 Ty: Jo b

6:2 eger i: har uti b

7:2 den: hvarje b; tvingad: trugad b

8:2 tårarna: tårarne b

9:1 dagarna: dagarne b

Efter str. 9 står i b följande strof:

De drucko hennes bröllop i dagarna tre
Och inte ville bruden åt sängen se.

10:1 dagarne: dagarna b

10:2 Men: Och b

11:2 der på: uppå b; det saknas b

13:1 yngste: yngsta b; han saknas b

13:2 red: sprang b

15:2 icke: inte b

16:1 herr: I b; icke: inte b

17:1 hon: allt b; allt: hon b

Efter str. 17 står i b följande strof:

»Och är du så god mö, som du har varit förr?»

»Är jag ej så god mö, som jag har varit förr,

Så må jag aldrig gå inom herr Lagervalls dörr.»

18:1 helsen: helsa b; nu till mina: mina tärnor och b

Anmärkning

Lb:

Titel: Lagervall och Rosenlilja. – Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i str. 1 och 19 (dvs. 21 i ms), markerat i str. 2.

1:2 lofvade ändrat från låfvade

12:1 se anm. till La

Lde:

Titel: Herr Lagervall. – Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i båda stroferna.

M

UUB R 810 c. Efter Christina Henricsdotter, Alsike sn, Uppland (f. 1809 i Nybygget, änka efter torparen Joh. Petter Broman, Tallhammar, d. 1881) och Brita Karin Karlsdotter, Alsike sn (f. 1805 i Holms sn, änka efter Anders Persson, Bergendal, Knivsta sn, Uppland, d. 1873 i Alsike fattighus). Upptecknad av friherre E. Cederström ca 1870.

1 Herr Lagerman och jungfrun de möttes på en bro,
Trolovade hvarandra sin ära och sin tro.
– Men vi rådom till.

2 Herr Lagerman han talte till jungfrun alltså:
»I huru många år vill du mö för mig gå?»

3 »Uti åtta år vill jag mö för dig gå,
Kommer du inte igen, så gifter jag mig ändå.»

4 Och när som det led uppå det åttonde år,
Så gingo jungfruns bröder att lägga om råd.

- 5 »Och henne ska' vi gifta bort allt med den rike Thor,
Han har väl mera guld än herr Lagerman har jord.»
- 6 De dansade i dagarne, de dansade i två,
Ändå vill inte bruden i sängen gå.
- 7 De dansade i dagarne, de dansade i tri,
Ändå vill inte bruden till sängen si.
- 8 De dansade i dagarne, de dansade i fem,
Ändå vill inte bruden stiga i säng.
- 9 Och bruden hon gångar sig i höganloftsbur,
Der titta hon neder till saltesjön.
- 10 »Nu ser jag väl segel både gula och blå,
Som jag sjelf har virkat med mina fingrar små.»
- 11 »Och segel ser jag både gula och hvit,
Jag tror det är herr Lagerman så innerligen likt.
- 12 Jag tror min yngsta broder han är en trogen vän,
Han kan gå till saltsjön och komma snart igen.»
- 13 Och när som han kommer till saltesjöstrand,
Då stiger den unge herr Lagerman i land.
- 14 »Go dag, go dag min svåger, go dag, go dag min bror,
Hur står det till med kär systemen din?»
- 15 »Och bra står det till med kär systemen min,
Vi ha druckit hennes bröllop i dagarne fem.»
- 16 Herr Lagerman svartnade ögonen, han svartnade
som jord:
»Och svåger skulle ha tegat med det endaste ord.
- 17 Ut i åtta månar låg jag sjuk på en ö,
Förbannad den stund då jag inte blef dö.
- 18 Förbannad, förbannad vare den styresman,
Som styrde mitt skepp alltintill detta land.»
- 19 »Kära du min svåger, du säge icke så,
För hon är för dig en lika god mö.»
- 20 Och bruden hon gångar sig till saltesjöstrand,
Så tager den unge herr Lagerman henne i famn.
- 21 »Och helsa nu hem åt de förra brudemän,
Att de få pläga sig och resa hem igen,
Men jag reser till England.»
- 22 Stolts jungfrun hon somna i herr Lagermans famn,
Hon vaknade ej opp, förrn hon kom i annat land.
– Men vi rådom till.

Titel: Herr Lagerman.

Anmärkning

Omkvädet utskrivet i str. 1, 9 och 22, markerat i övriga strofer utom i den treradiga str. 21. Str. 9 skriven efter str. 22, men dess rätta plats markerad.

N

ULMA 25:55, s. 161–163. Västergötland (enligt ms »från Alingsåstrakten och sjunges der mycket af allmogen»).
Upptecknad av J. W. E. Holmertz ca 1870 (senast 1873).

- 1 »/:Ä, hör du onga Nora vell du gefta dej i år?:/
/:Nu ä de åtta åren förgångna för dej.»
– Ut i Rosen:/
- 2 »Ja vesst vell ja gefta mej, men allri mä dej;
Ja har en vän på böljerna han kommer nok igen.»
- 3 »Du velle inte taga vår ongersven i fjol;
Derföre ska du taga nu vår fager onga Thor»
- 4 »Nej förr än ja tager er fager onga Thor,
Förr vell ja låta grafva mej sju alnar ner i Jol.»
- 5 De laga te ett bröllop uti dagarna tre;
Men brua velle ej uppå brugummen se.
- 6 Dä varade ett bröllop uti dagarna fem;
Men brua var ej vigder ve brugummen än.
- 7 Å brua ho talte te di brupiger små:
»Säj veljen i mä mej upp te höga salen gå?»
- 8 Å när som di gingo te den högaste sal,
Så fingo de se skeppet stånda medt i djupan haf
- 9 Dä va la de flagger både gule å blå,
Som Jomfrun hade virkat mä sina fingrar små
- 10 Dä va la de flagger både röde å grön,
Som Jongfrun hade virkat mä sina fingrar skön
- 11 Å när som de kommo te höga salen fram,
Så kasta skeppet ankare å folket steg i land.
- 12 »Å ack, om ja hade mej en huld trogen vän,
Som rede ner te stranden å komme snart igen!
- 13 Fram kom då bruas broder så fin.
»Å Ja sa ri te stranden för kära söster min.»
- 14 »Se godag min käre broder! hure står dä te mä dej?
Å så mä lilla vännen, som hörer te mej?»
- 15 »Jo illa dä är, å te värre dä står:
Den sjetta dagens bröllop den höllo vi i går»
- 16 »Höllo I den sjetta dagens bröllop i går,
Dä vell ja åter fara mä de böljorna blå»
- 17 Svåger emot svåger de stog å taltes ve,
Så kom då lilla vännen å stannade breve.

- 18 »Godag min söta engel å så mi fästemo!
För di skull har ja seglat så mången mils sjö»
- 19 »Godag min kära engel å så min fästeman,
Nu velja de mig tvinga en grefve te man.»
- 20 »Å velja de nu gifva dig en grefve te man,
Så ska du allri komma mä lifvet ur mi hann»
- 21 »Hälsa nu hem å hälsa mor å far.
Be dom ej vara lessna, utan hållre vara gla»
- 22 /:Å Brua ho somnade i brugummens famn:/
/:Å vakna inte förr än i dä sjunde Kongaland
– Ut i Rosen:/

Titel: Trogen Kärlek.

Anmärkning

- Omkvädet utskrivet i str. 1–3, 8–10, 12, 14, 18, 20–22.
Repristecken efter rad 1 och efter omkvädet i str. 1 och 2.
Omkvädet: Ut i str. 22 Utti*
- 8:1 när *ms* nar
12:2 rede *ms* re(d)e
14:2 fråge- och anföringstecknen står efter omkvädet
16:2 i böljorna är ändelsen *orna* understruken, däröver står *era*
18:1 söta ändelsen *a* understruken, däröver står *e*
19:1 kära ändelsen *a* understruken, däröver står *e*

O

ULMA 89:27, s. 9. Kvistbro sn, Närke. Upptecknad av G. E. Forsberg på 1870- eller 1880-talet.

- 1 Lagervall och jungfrun de möttes på en bro;
Där lofvad' de hvarandra båd' ära och tro.
– Med de rådom till.
- 2 Och Lagervall han talte till sköna jungfrun så:
»I huru många år vill du mö för mig gå?»
- 3 »I sju runda år vill jag mö för dig gå;
Men kommer du ej åter, jag gifter mig då.»
- 4 Men systrar och bröder de lade ett råd:
»Och huru ska vi gifta vår syster i år?»
- 5 »Jo, henne ska vi gifta med den rike herr Tor,
För han har mera gull, än Lagervall har jord.»
- 6 »Ja han har mera gull uppå sin höga hatt,
Än Lagervall, majoren, om året har i skatt.»
- 7 »Ja han har mera gull uppå sina fingrar små,
Än Lagervall, majoren, har i hela sitt våld.»
- 8 Så drucko de bröllop i dagarne två,
Men inte ville bruden åt brudehuset gå.
- 9 Så drucko de bröllop i dagarne fem,
Men inte ville bruden åt brudehuset än.
- 10 Så drucko de bröllop i dagarne sju;
Men då så gick den jungfru till högga lofts bur.
- 11 Och jungfrun hon såg ned åt sjögarestrand;
Där såg hon ett skepp, som närmad' sig land.
- 12 »Och nu så ser jag seglen båd' gula och hvit',
Det är den lille Lagervall så temmeligt lik.
- 13 Och nu så ser jag flaggan båd' guler och blå,
Den jag själf har virkat med mina fingrar små.
- 14 Om jag nu hade mig en fulltrogen vän,
Som ginge ned till stranden och komme snart igen!»
- 15 Och hennes yngste broder var hennes bästa vän:
»Jo, jag skall gå till stranden och komma snart igen.»
- 16 »God dag och god dag! kär svågeren min!
Och hur står det till med allra kärestan min?»
- 17 »Jo, väl står det till med systemen vår,
För henne ha vi gift med den rike herr Tor.»
- 18 »I fem runda år låg [jag] sjuker på ö;
Förbannad var' den stund, jag icke vart död.»
- 19 Och Lagervall han bannade de böljorna blå,
Som icke kunnat taga honom lifvet ifrån.
- 20 Och Lagervall han banna sin styreman,
Som inte kunnat styra till ett annat kungaland.
- 21 »Och kära du Lagervall, du banna inte dem:
Vår syster hon är lika ogifter än.»
- 22 Men jungfrun hon går ned till sjögarestrand,
Där hon fick själfver tala med sin käre fästerman.
- 23 Och jungfrun hon somnad' i Lagervalls famn
Och vaknad' inte förr än i ett annat kungaland.
– Med de rådom till.

Titel: Riddar Lagervall.

Anmärkning

- Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i alla strofer.*
- 6:2, 7:2 majoren understruket och utropstecken i margin
21:1 dem ändrat från så

P

ULMA J. A. Lundells saml., Carlheim-Gyllenskiöld, Visor och melodier (nr 13). Mel. upptecknad 1878–1879 av Vilhelm Carlheim-Gyllenskiöld efter 15-åriga prästgårdspigan Ida Åstrand, Asjö, Askeryds sn, Småland (f. i Loftahammars sn, Småland). Text uppskriven av Ida Åstrand efter »en pojke» och skickad till Carlheim-Gyllenskiöld. Renskrift gjord av denne. Tryckt i SvLm VII:7, 1892, nr 13.

Hör du lilla flicka, vill du gifta dig i år?

Hör du lilla flicka vill du gifta dig i år?

Nu ä de åtta åren fram = lidena i år,

— Under tiden.

<p>1 Hör du lilla flicka, vill du gifta dig i år?
Hör du lilla flicka vill du gifta dig i år?
Nu ä de åtta åren framlidena i år,
– Under tiden.</p> <p>2 Ja förr vill jag gifta mig men aldrig med dig,
Jag har min vän på böljorna han kommer väl igen,</p> <p>3 Har du din vän på böljorna, lit aldrig på den;
Ty han kan vara falsker och trogen mot en ann,</p> <p>4 Och brudeskålen dracks uti dagarne tre,
men bruden hon ville ej sin brudgumme se –</p> <p>5 Och brudeskåla dracks uti dagarne fem,
men bruden hon ville ej i brudgummens säng –</p> <p>6 Och brudeskåla dracks uti dagarna sju,
men bruden hon ville ej till brudgummen gå,</p> <p>7 Och brudeskåla dracks uti dagarna ni,
men bruden hon ville ej sin brudgumme si,</p> <p>8 Och brudeskåla dracks uti dagarna tolf,
men bruden hon ville ej till brudgummen ändå –</p> <p>9 Och bruden hon beder sin brudgumme om lof
Att få gånga upp i salen och vänta der en stund,</p> <p>10 Och bruden hon tittar genom fönstret ut,
då fick hon se ett fartyg kom seglandes deråt,</p> <p>11 Ja väl såg jag de flaggor både gula och hvit,
Jag tror det är min Lagervall, nog ämnar han sig hit,</p> | <p>12 Ja väl såg jag de flaggor både gula och blå,
Dem jag har själfver virkat med mina fingrar små,</p> <p>13 Ja bruden hon önskar sig en fulltrogen vän,
som gångar ner till stranden, men kommer snart igen –</p> <p>14 Ja brudens yngsta broder var en fulltrogen vän,
Han gångar ner till stranden, men kommer ej igen –</p> <p>15 Ja bruden hon gångar sig till sjöstranden ner,
Der fick hon se sin Lagervall och brodren talas vid,</p> <p>16 Godag min sköna ängel och såg sin fästemö:
För din skull har jag seglat mång tusen milars sjö,</p> <p>17 Ja bruden hon hälsar till brudfolket opp,
Att de skall vara goda och fara hem i qväll,</p> <p>18 Och när de hade seglat mång tusen milars sjö,
Då påminner Lagervall sig en annan fästemö,</p> <p>19 Ja påminner du dig en annan fästemö,
så kan jag väl få blifva din trogna tjänstemö,</p> <p>20 Ja väl kan du få blifva min trogna fästemö,
men aldrig får du blifva min trogna tjänstemö,</p> <p>21 På dig vill jag sätta förgyllande ring,
Och fröknar och mamseller skall bädda din säng,</p> <p>22 Och dig vill jag sätta på en förgyllande stol,
Och dig vill jag sätta på en förgyllande stol,
Och grefvar och baroner skall afdraga dina skor,
– Under tiden.</p> |
|---|--|

Melodiamärkning

T. 4-5: | Taktindelningen här

dr? Hör du lilla

återgiven enligt tr.

T. 5, n. 1: Ändrad från g¹.

Textanmärkning

Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i alla strofer. Uppreppning av rad 1 endast i str. 1.

6:2 ville ms vill ville

11:2 ämnar ändrat, ev. av Lundell, från ämmar

18:2 Lagervall ändrat från sig

Q

Bohlin, Folktoner från Jämtland, 1883, nr 23. »Vid Almåsen», Offerdals sn, Jämtland. Upptecknad av Karl Bohlin 1880.

I femton år jag vän-ta må,
Ock kommer han int' gen, så väntar jag ändå,
ock kommer han int' gen, så väntar jag än-då
— Uti ro-sen.

1 I femton år jag vänta må,
Ock kommer han int' gen, så väntar jag ändå,
ock kommer han int' gen, så väntar jag ändå
— Uti rosen.

2 Ja, grannar ock vänner de lade till råd,
att vi skulle gifta vår dotter ändå

3 Måndag ock tisdag så lade de till,
onsdag ock torsdag brygde öl ock vin.

4 Fredag ock lördag så gingo de omkring,
söndan så höllo de hedersdagen sin.

5 De drucko i dagar, de drucko i två,
ock unga bruden vill ej till sängena gå.

6 De drucko i dagar, de drucko i tre
ock unga bruden ville inte sängena se,

7 De drucko i dagar, de drucko i fem,
ock unga bruden ville ej till sängena än.

8 Så kom där då in en liten stalldräng,
han var nu så klädd uti blåa kjortelen.

9 Han talte där om ett förgångande skepp,
med sidenhvita flaggor ock förgyllande ros.

10 Hon gångar då genast i loftet opp

11 --- ock såg de flaggorna blå,
som hon hade sytt med sina fingrar de små.

12 Jag ser uppå ditt gullgula hår,
att du hafver haft gullkrona på.

13 Jag ser uppå dina snöhvita bröst,
att du hafver varit under annans mans tröst.

14 Jag ser uppå dina finger de små,
att du hafver haft gullringar på.

15 Jag ser uppå din kjorteliga fäll,
att du hafver varit under annans mans våld.

16 Hälsa nu hem till min käraste far,
ber honom dricka, jag håller mig glad.

17 Hälsa då hem till min käraste mor,
ber henne dricka, jag håller mitt mod.

18 Hälsa nu hem till min kära fästeman,
ber honom söka ock välja sig en ann.

- 19 Ock jungfrun hon lade sig i rödgalonens famn,
hon vakna inte opp förn i tredje konungs land
hon vakna inte opp förn i tredje konungs land
– Uti rosen.

Melodianmärkning

Över mel står Sjöngs fort och gladt. Taktartsbeteckning saknas, bör vara C.

Textanmärkning

Tr. saknar strofnr. Omkvädet återgivet i str. 1, 2, 19. Upprening av andra raden endast i str. 1. Streckad rad mellan str. 11 och 12 samt mellan str. 15 och 16.

R

sva 513:5 nr 163. Öckerön, Bohuslän. Sannolikt upptecknad av friherre Joseph Hermelin under 1800-talets senare del.

- 1 /:Ack säg mig lilla Thora vill du gifta dig i år?:/
Nu är de åtta åren framgångna så swår
– Uti rosor.
- 2 Ja, nog så vill jag gifta mig men inte med dej
Jag har en vän på böljorna, jag honom swiker ej
- 3 Har du en vän på böljorna, tänk aldrig mer på den,
Ty han är redan döder, och kommer ej igen,
- 4 Ja, är han redan döder som du försäkrar mig,
Så vill jag derpå svärja, jag gifter aldrig mig
- 5 Den Riddarn redde bröllop till för dagarne två,
Men bruden ville inte till brudepallen gå.
- 6 Ja brölloppet det varade i dagarne tre
Men bruden ville intet på brudgumen se –
- 7 Ja brölloppet förlängdes till dagarne fem
Men ändå var ej bruden vigd vid brudgumen än
- 8 Då presten fråga' bruden, hon svara dessa ord
Förr skall jag låta gräfva mig 3 alnar under jord –
- 9 Skön jungfrun hon vinkade de kammarjungfru 2
Ack om jag ändå finge upp i jungfruburen gå
- 10 Ja nog så kan jungfrun få i jungfruburen gå
Och der få skåda hafvet, samt flaggan gul och blå,
- 11 Skön jungfrun skådar skeppet uppå böljan blå och
hvit
Jag tror det är min käraste idag som kommer hit.
- 12 Ack, om jag ändå hade mig en fulltrogen vän
Som red dit ned till stranden och kom snart sen igen,
- 13 Och upp till sköna jungfrun kom dess broder så fin –
Jag rida skall till stranden för kära syster min,
- 14 Ack kära du min broder, spar ej gångaren din
Sju andra vill jag gifva dig om du ser vännen min.
- 15 Ja skeppet kasta ankare och folket ror i land
Och svåger emot svåger de helsa på hvarann,
- 16 Ack kära du min svåger hur står det till med dig
Hur står det till med vännen min, har hon förgätit mig?
- 17 Ja brölloppet är färdigt men bruden icke än
Hon väntar på sin käraste, som hon nu får igen
- 18 /:Skön jungfrun och dess käraste de funno så hvarann:/
Och höge, stolte riddaren förblef som ogift man –
– Uti rosor.

Anmärkning

Omkvädet utskrivet i alla strofer. Repristecken efter första raden i str. 1, 2, 5–12, 14–18.

- 1:2 framgångna ändrat från framgågna
4:1 kommatecknet efter Ja placerat efter är
6:2 brudgumen ms brudgmen
12:1 ändå ms ädå

S

NM Folkminnessaml., Folkmusik, kapsel 4. Efter »hushållerskan» Johanna Falk, f. 1809 i Harplinge sn, Halland, d. 1898 i Helsingborg. Upptecknad av Selma Colliander ca 1890 (jfr Colliander, Några folkvisor från Halland, 1916, s. 140–143).

Jungfrun och herr Lager de möttes på en bro.

De lofvade hvar = andra sin dra och sin tro

— Men de roade sig en stund.

- 1 Jungfrun och herr Lager de möttes på en bro,
De lofvade hvarandra sin ära och sin tro,
— Me'n de roade sig en stund.
- 2 »Hör du, min sköna, hvad jag säger dig,
I huru många år vill du vänta uppå mig?»
- 3 »I åtta runda år vill jag för dig gå,
Och kommer du ej tillbaka, så gifter jag mig då.»
- 4 Hennes älske bröder de lade upp ett råd:
»Huru ska' vi få vår kära syster gift i år?»
- 5 »Hon skall stå brud med den rike Adil Thor,
Han har mera guld än unge Lagerman har jord,»
- 6 »Han har mera guld uppå sin höge hatt,
Än Lagerman har ett år uti skatt,»
- 7 »Han har mera guld uppå sina fingrar små,
Än Lagerman har uppå sin hele gård,»
- 8 Bröllopet firades i dagarna tre,
Inte ville bruden åt brudhuset se,
- 9 Den fjerde dagen åt qvällen led,
Så skulle bruden åt sängen sig te,
- 10 Men bruden hon gångar sig på ängen så grön,
Så blickar hon långt efter sin käraste på sjön,
- 11 Der fick hon se de flaggor både hvita och blå,
Som sjelf hon virkat hafver med sina fingrar små,
- 12 Så fick hon se de flaggor båd' röda och hvit:
»Jag tror, att unge Lagerman han kommer väl hit,
- 13 Ack, om jag mig hade en fulltrogen vän,
Som reste till sjöstranden och komme snart igen,»

- 14 Hennes yngste broder var en fulltrogen vän,
Han reste till sjöstranden och kom så snart igen,
- 15 »Goddag, käre svåger, hur står det nu till,
Hur står det till hemma med lilla vännen min?»
- 16 »Hon skall stå brud med den rike arrendator
Han har mera guld än unge Lagerman har jord,»
- 17 Lagerman han svor uppå sin styresman,
För att han hade fört dem i sådant sorgeland,
- 18 Lagerman han svor uppå böljan den blå,
För den ej längesedan hade tagit lifvet ut' å'n,
- 19 Bruden hon gångar sig neder till strand,
Hon följer med sin käraste till främmande land.
- 20 »Helsa nu hemma till alla brudemän,
De taga sig en sup, se'n far' de hem igen,»
— Me'n de roade sig en stund.

Titel: Jungfrun och herr Lager.

Textanmärkning

Omkvädet utskrivet i str. 1 och 20, markerat i övriga strofer med Men (str. 2 Me'n) o. s. v.

Omkvädet: Me'n str. 3–20 Men; roade str. 20 rogade 11:1 och först skrivet med förkortningstecken över o, sedan förtydligt

16:1 till arrendator står i fotnot Adil Thor?

17:1 han tillskrivet över raden

17:2 hade står över struket dem

18:1 han tillskrivet över raden

T

Valla sn, Bohuslän. *Ta:* Tjörns Hembygdsförening, Olaus Olssons vissaml. nr 251. Upptecknad av Olaus Olsson kring sekelskiftet 1900. *Tb:* Tjörns Hembygdsförening, Olaus Olssons vissaml., Folkmelodier upptecknade av Gust. Grafström [m. fl.], s. 10. Upptecknad av Gustaf Grafström ca 1925. *Tc:* DAG VFF 1319 nr 251. Textutskrift gjord av Olaus Olsson 1925.

Ta

- 1 Lilla Karin tjente på konungens gård
lilla Karin tjente på konungens gård
hon tjente der så länge uti tolfena år
– uti rosen
hon tjente der så länge uti tolfena år
– uti rosen.
- 2 Hon tjente der så länge för liten ringa lön
hertig Rosendal han föll uti hennes tankar skön.
- 3 Och Rosendal han reste till främmande land
han vill sin lilla Karin vara trogen om han kan.
- 4 När Rosendal var bortrest kom dit en annan vän
som vill gifta sig med Karin men hon svarte nej.
- 5 De lagade till brölloppet i dagarna tre
men bruden ville ej uppå brudgummen se
- 6 De lagade till brölloppet i dagarna fem
men bruden ville ej gå med brudgummen i säng
- 7 De lagade till brölloppet i dagarna tolf
de tänkte taga bruden i sängen med våld.
- 8 Och lilla Karin bad att [i] höganloft få gå
då såg hon skepp på hafvet och komma deråt
- 9 Och seglen de voro båd hvita och blå
kanhända det är Rosendal som är deruppå
- 10 Och seglen de voro både röda och hvit
kanhända det är Rosendal som ämnar sig hit.
- 11 Ack om jag hade mig en fulltrogen vän
som kunde ri till stranden och komma snart igen.
- 12 Och hennes yngste broder stod och hörde deruppå
jo jag skall ri till stranden och komma snart därifrån
- 13 Och svåger emot svåger de stod och taltes vid
strax kom lilla Karin och stälde sig brevid
- 14 Min fader han vill tvinga mig en grefveson till man
men jag har stått emot det så godt jag nånsin kan
- 15 Å vill din fader tvinga dig en grefveson till man
så skall du ej få vara på detta sköna land.
- 16 Och hälsn mig hem till mina brudpigor två
de må gerna kläda brud men mig får de ej klä ändå
- 17 Ja hälsn mig hem till min förra fästeman
han äter och han dricker och tar brud hvar han kan
- 18 Och lilla Karin somnade uti Rosendals famn
och lilla Karin somnade uti Rosendals famn
hon vaknade ej upp förn de kom till Engeland
– uti rosen
hon vaknade ej upp förn de kom till Engeland
– uti rosen.

Anmärkning

Upprepning av rad 1 och rad 2 med omkvädet i str. 1 och 18. Omkvädet utskrivet i str. 1 och 18.

3:2 vill tillskrivet över raden

4:1 bortrest ändrat från borta

4:2 gifta skrivet i raderat utrymme

Tb

Långsamt.

Och lilla Karin tjänte på konungens gård

hon tjänte där så länge uti tolv hela år.

Lento

— Uti rosen

Anmärkning

T. 4a: e¹ möjligen tillskrivet i efterhand. Takten omfattar tre åttondelar.

T. 4b: N. 1 möjligen tillskriven i efterhand. Takten omfattar tre åttondelar.

TEXT

Avvikelser från Ta i Tb

Texten omfattar endast str. 1.

- 1:1 Lilla: Och lilla
1:2 tolfena: tolv hela

Anmärkning

Titel: Liten Karin.

- 1:2 länge ms snarast längen

Tc

Avvikelser från Ta i Tc

- 1:2 tolfena: tolf hela
9:1 båd: både
11:2 ri: rida
14:2 godt: långt
17:2 och: å; dricker: drecker; och tar: tager
18:2 vaknade: vacknade

Anmärkning

Titel: Lilla Karin. – Upprepning av rad 1 och rad 2 med omkvädet i str. 1 och 18, i övriga strofer repricecken efter varje rad (utom 11:1). Omkvädet utskrivet i str. 1 och 18.

- 12:2 derifrån ms ev. derefrå
16:2 ändå ms ändå

U

Familjetradition från Södermanland. *Ua*: ULMA 329:6, s. 5–6. Halla sn. Upptecknad 1916 av Louise Mossberg som lärt visan av sin mor. *Ub*: ULMA 4870, s. 21–27. Efter Louise Mossbergs syster 83-åriga statarhustrun Johanna Andersson, Baldersta, Halla (f. i Husby-Oppunda sn, sedan 11 års ålder bosatt i Halla). Upptecknad av W. Palmblad 1932.

Ua

- 1 Söder under lind och söder under ö,
– under liden –
där suto två svenner och täfla om en mö
– så sent om en afton i tiden.
- 2 Den första gulltärning öfver taffelbordet rann,
kung Vallemo han tappade och Laveriken vann.
- 3 Den andra gulltärning öfver taffelbordet rann,
kung Vallemo han tappade och Laveriken vann.
- 4 Den tredje gulltärning över taffelbordet rann,
kung Vallemo han tappade och Laveriken vann.
- 5 Och nu så ha ni spelat gulltärning om mig,
men huru länge viljen I vänta på mig?
- 6 På dig så vill vi vänta uti åtta år
och väntar du det nionde så vänta vi också.
- 7 Hennes små systrar de stod och lade råd,
– under liden –
huru skall vi få vår kär syster gift i år?
– så sent om en afton i tiden.

Titel: Kung Vallemo och Laveriken.

Anmärkning

Upptecknarens kommentar vid texten: Sista omkvädet i stroforna lydte stundom så: »Så väl torde hon honom bida.» Slutet av visan har fallit mig ur minnet.

Ms saknar strofnr. Omkväderna utskrivna i str. 1 och 7.

- 1:2 svenner ms snenner
5:1 gulltärning ms gulltärning

Ub

— under li — den, —

där sut-o två svenner, de tävla om en mö,

— så sent om en afton i ti - den

- 1 Söder under lind och söder under ö.
— Under liden. —
Där suto två svenner, de tävla om en mö.
— Så sent om en afton i tiden.
- 2 Den första gulltärningen, som över bordet rann.
Kung Valdemar han tappade och Lövrik vann.
- 3 Å andra gulltärningen, som över bordet rann.
Å Lövrik tappade å Valdemar vann.
- 4 Å tredje gulltärningen, som över bordet rann.
Å Lövrik tappade å Valdemar vann.
- 5 »Å nu har ni spelat gulltärning om mig.
Säg, huru länge viljen I vänta på mig?»
- 6 »För dig vill jag vänta årena sju,
Men då skall du bliva min trofasta brud.»
- 7 De firade hennes bröllop i dagarna tre.
Men inte ville bruden på brudgummen se.
- 8 På tredje dagens afton kom där ett skepp i land.
Å jumfrun hon blickar så längtansfullt åt strand.
- 9 Ja, ack om jag ägde en fulltrogen vän,
som kunde gå till stranden å komma snart igen.
- 10 Å jumfruns yngsta broder var hennes bästa vän.
Han skyndar nu till stranden, men kommer snart igen.

- 11 Å jumfrun hon går sig till sjöstranden ner.
Då fick hon se sin riddare å broder talas ved.
- 12 ---
»De har villat tvinga mig en annan ta till man.»
- 13 »Om de velat tvinga dig en annan ta till man.
Så skall du ej med livet få slippa ur min famn.»
- 14 Å jumfrun hon somnade i riddarens famn.
— Under liden. —
Hon vaknade ej opp, förrän de kom till Engeland.
— Så sent om en afton i tiden.

Titel: Söder under lind.

Melodianmärkning

Upptecknarens kommentar: 4de och 5de takterna kunde möjligtvis uppfattas så:

under li - den, där

Textanmärkning

Omkvädena utskrivna i alla strofer. Varje versrad skriven som två kortader.

12:1 efter streckningen står (»hälsningsord»)

V

ULMA 3264:11, s. 8–12. Efter Tilda Larsson, Värings sn, Västergötland (f. 1856 i Väring); hon hade lärt visan av sin far. Upptecknad av C. M. Bergstrand 1931.

- 1 Rosendal och flickan, de taltes på en bro
och lovade varandra sin ära oss sin tro
— uti rosen.
- 2 I åtta runda år ska' du mö gå för mig,
och kommer jag ej åter, då gifter du dig.
- 3 »Men efter som du inte tog Rosendal i fjol
så får du taga den lilla unga Thor.
- 4 För Thor, han haver mycke mera gull på sin hatt
än Rosendal han haver hela året i skatt.»

- 5 »Långt hellre än jag tager eder lilla unga Thor
ja hellre skall jag grava mej sju alnar under jord.»
- 6 Då ställdes det bröllop uti dagarna tre,
men bruden ville inte åt brudesängen se.
- 7 Då ställdes det bröllop uti dagarna fem,
men bruden ville inte åt brudesängen än.
- 8 Då ställdes det bröllop uti dagarna sju
och fröknar och mamseller, de klädde brudehus
- 9 Då ställdes det bröllop uti dagarna ni
och bruden ville aldrig åt brudesängen sig
- 10 Då ställdes det bröllop uti dagarna tolv
då tänkte de ta bruden åt brudesäng med våld.
- 11 Då tittar hon ut över saltande flod,
där fick hon se skeppsmaster så täta som en skog.
- 12 »Jag skådar de seglen båd gula och blå,
jag tror jag har dem virkat med mina fingrar små.»
- 13 Men hennes yngsta broder satte sej på häst,
han rider ned till stranden för att taga emot en gäst.
- 14 »Se god dag, se god dag, du kär' svåger min,
i dag så sitter syster på brudastol så fin.»
- 15 »I åtta långa år låg jag sjuk på en ö
förbannad var' den stunden jag inte kunde dö!»
- 16 Och Rosendal han bannar sin skeppstyresman
som inte styrde skeppet allt till ett annat land
- 17 Och Rosendal han bannar de böljorna blå,
som inte slog det skeppet i många stycken små.
- 18 Men bruden, hon upp ifrån bordet då sprang
och stanna' inte förrän i Rosendals famn.
- 19 »Hälsa hem till fader, och hälsa hem till mor,
och hälsa hem till syster, och hälsa hem till bror
- 20 Hälsa sedan hem till min förra fästeman
bed honom inte sörja utan taga sig en an'.»
- 21 Och skeppet lyfter ankar, och båten skövs från land,
och jungfrun hon somnar uti Rosendals famn,
– uti rosen.

Titel: Rosendal.

Anmärkning

Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i str. 1 och 21.

1:2 oss sic

9:2 sig sic

X

Familjetradition från södra Lappland. Xa: SVA BA 52. Efter f. d. folkskollärarinnan Anna Lundberg-Grady, Katrineholm (f. 1891 i Vilhelmina sn, d. 1983); hon hade lärt visan efter farmodern Klara Lovisa Andersdotter Lundberg (f. 1838 i Lycksele, d. 1922). Inspelad av Jan Ling 1961. Xb: SR 63/M/6051:1:3. Efter Anna Lundberg-Grady. Inspelad av Matts Arnberg och Märta Ramsten 1963. Xc: SR 62/M/6302:5:4. Efter Allida Grönlund, Baksjöbäcken, Vilhelmina (f. 1895 i Latikberg, Vilhelmina, d. 1972, Anna Lundberg-Gradys syster); hon hade lärt visan efter farmodern. Inspelad av Matts Arnberg och Märta Ramsten 1962. Återgiven på grammonfonskiva (Visor från södra Lappland, SRLP 1416). Xd: DAUM band 2202–2203. Efter Allida Grönlund. Inspelad av Patrik Grönlund 1965–1970.

Xa

M.M. ♩ = ca 132

Vän - her å frän - der de la - de om råd,
hur de skul - le gif - ta bort sin frän - ka i år,
u - ti ro - sen -

de la - de om råd,
 nur de skul-le gif-ta bort sin frän-ka i år.

- 1 Vänner å fränder de lade om råd,
 hur de skulle gifta bort sin fränka i år,
 – uti rosen –
 de lade om råd,
 hur de skulle gifta bort sin fränka i år.
- 2 Dig vilja vi giva en konungason till man,
 å han har mera guld än rika Roland haver land.
- 3 Söndag å måndag bådet utgick,
 tisdag å onsdag beskådas va hon fick.
- 4 Torsdag å fredag blandades vin,
 lördag å söndag dracks hedersdagen in.
- 5 De drucko i dagar, de drucko i tre,
 men aldri ville bruden åt sängena se.
- 6 Men när de hade druckit i dagarna tre,
 då först ville bruden åt sängena se.
- 7 Då kom där in en liten sjödräng,
 å han var allt klädd uti blå kjortelen.
- 8 Han ställde sej vi bordet, han talade så:
 Ja ser endast masterna som där gå.
- 9 Ja ser endast master båd bruna å blå
 å själva rika Rolan han ståndar därpå.
- 10 Då ville bruden sej till högan loftet gå,
 så gick hon den vägen åt sjöastranden låg.
- 11 Hon sprang uppå stenar, hon sprang uppå tå,
 hon aktar sej väl för de böljorna de blå.
- 12 Å unga bruden togo de i skeppet in,
 där bjödo de henne både mjöd å vin.
- 13 Å Gud nådade mej för barnena de små,
 ja stängde igen dörren å gick därifrå.
- 14 De ser ja på dina vita fingrar små,
 Att vigningsring ej suttit på dem förrän igår.
- 15 De ser ja på dina gyllengula hår,
 att brudekrans ej suttit på dem förrän igår.

- 16 De ser jag på dina snövita bröst,
 att de ej ha varit någon småbarnatröst.
- 17 Å unga bruden satte sej vi rika Rolans sida,
 hon kände sej varken sorgsen eller kvida.
- 18 Å unga bruden lade sej på rika Rolans arm,
 hon vaknar ej förrän i sjukonungaland,
 – uti rosen –
 på rika Rolans arm,
 hon vaknar ej förrän i sjukonungaland.

Melodianmärkning

Sjungs delvis med osäker intonation, där avsedda intervall ofta är svåra att fastställa. Detaljerad transkription av str. 2 ff. återges därför ej. Mel. framförs med glidtoner, för- och efterslag, vilka varierar på motsvarande ställen i de olika stroforna. Melodiegna toner är ibland svåra att skilja från individuellt bruk av glidtoner o. dyl. Intonationen är speciellt osäker i t. 14, som ofta inleds med glidtoner och/eller förslag på f¹ och/eller g¹; högsta ton varierar mellan g¹ och a¹.

Textanmärkning

Omkvåde samt upprepning av första radens senare del och av hela andraraden i alla strofer.

- 3:2 tisdag å vid reprisen sjungs först söndag å vilket korrigeras; onsdag första gången sjungs onsdas vilket korrigeras vid reprisen
- 9:1 bruna å först sjungs gula å vilket korrigeras (anm. gäller ej reprisen)
- 11:2 aktar vid reprisen påbörjas först ett annat ord med så vilket korrigeras
- 12:2 å i reprisen och
- 13:1 nådade ev. sjungs nådane
- 14:1 raden påbörjas först Ja ser men korrigeras; upprepningen lyder på dina fingrar små
- 17:1 vi i reprisen vid

Xb

MELODI

Avvikelser från Xa i Xb

Str. 3 tas i repris.

Anmärkning

Jfr anmärkningen till Xa. Sångerskan sjunker också successivt flera tonsteg från första till sista strof, vilket försvårar en transkription av samtliga strofer.

TEXT

Avvikelser från Xa i Xb

- 3:2 va: vad *endast i repris*
 5:2 aldri: aldrig *dock ej i repris*
 7:2 var: va
 9:2 Rolan: Roland *endast i repris*
 10:1 till: åt *dock ej i repris*; loftet: loft *endast i repris*
 10:2 så: då; sjöastranden: sjöstranden *dock ej i repris*

- 12:2 å: och
 13:1 Gud *saknas*
 14:1 fingrar: finger
 15:2 på: uppå *dock ej i repris*
 17:1 vi: vid

Anmärkning

Omkväde samt upprepning av första radens senare del och av hela andraraden i alla strofer.

Str. 3 påbörjas Månda å därefter sjungs den först med följande lydelse:

Söndag å måndag bådet utgick,
 tisdag å onsdag beskådas va hon fick,
 – uti rosen –

månda å tisdå beskådas va hon fick.

Därefter ber sångerskan att få ta om strofen.

Str. 8 sjunger sångerskan först t. o. m. endast i 8:2, där hon avbryter sig; hon börjar om men avbryter sig igen efter första radens slut. Med stöd av nedskrivna text sjunger hon sedan hela strofen.

Xc

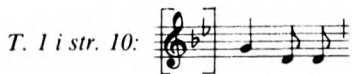
M.M. ♩ = ca 138

Vän-ner å frän-der la - de om råð,
 hur de skuHe gif-ta bort sin frän-ka i år,
 - u - ti ro - sen -
 la - de om råð,
 hur de skul-le gif - ta bort sin frän-ka i år.

Anmärkning

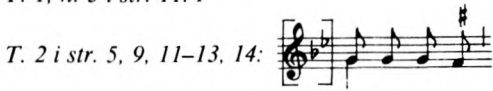
Omfattar 18 strofer. Kommentaren nedan följer strofordningen i Xa; jfr dock textanmärkningen till Xd. Tran-

skriptionen delvis osäker, då melodieegna toner ibland är svåra att skilja från glidtoner o. dyl. (jfr Xa ovan).
 Upptakt i förekommande fall: g¹

T. 1, n. 3 i str. 2–9, 12–18: d¹

T. 1, n. 3 i str. 11: f¹

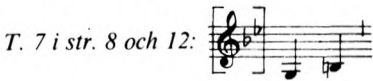
Takten inleds i flera strofer med glidtoner.

T. 2 i str. 17 och 18:

T. 6, n. 4: Intoneras i några strofer närmast som h.

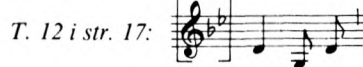
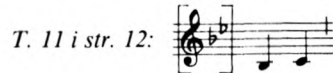
T. 7 i str. 17:

T. 8, n. 2–3 i str. 13: d¹ c¹

Upptakt till t. 11 i str. 10: ess¹; i övriga förekommande fall: c¹.

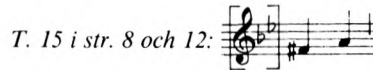
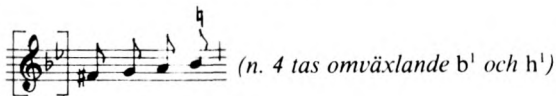
T. 11, n. 2 i str. 10 och 15: b

T. 14, n. 1 i str. 2–18: a¹.

T. 14, n. 2: Intoneras i flera strofer närmast som h¹.

T. 15 i str. 2–4, 7, 9–11, 14, 15, 17, 18:

TEXT

Se under Xd nedan.

Xd

MELODI

Avvikelser från Xc i Xd

Inleds närmast i f-tonart, begynnelseton: c¹, men tonarten varierar i de olika stroforna.

Anmärkning

Smärre variationer utifrån Xc (ej redovisade ovan) kan säkerligen hänföras till osäkerhet vid återgivningen av traditionen (jfr också Xab) och syns ej ha någon motsvarighet i korresponderande strofer i Xc.

TEXT

Avvikelser från Xa i Xcd

Str. 13–18 sjungs i följande ordning: 17, 18, 13, 15, 14, 16.

1:1 de saknas c

2:1 konungason: konungsson; till: ti d

2:2 å han har: som haver c, som har d; guld: gull; Roland: Rolan (i d endast i reprisen)

3:1 Söndag å måndag: Månda å tisdag c, Måndag å tisdag d

3:2 tisdag å onsdag: onsdag å torsdag c, onsdag å torsdag d

4:1 Torsdag å fredag: Fredag å lördag c

4:2 lördag å söndag: sönda å månda c, söndag å måndag d

5:1 de drucko i tre dagar å tre c (endast i reprisen och något tvekande: jfr 6:1)

5:2 aldri: aldrig

7:2 blå kjortelen: blåa kjortelen (i c endast i reprisen)

8:1 ställde: ställer d; vi: i d

9:1 båd: både

9:2 Rolan: Roland d

10:1 sej saknas d

10:2 så: men då (i reprisen i c: då)

11:2 sej: sig dock ej i reprisen; de blå: blå

12:1 mjöd å: öl och

13:1 Å saknas; mej: mig d; barnena de: de barnena

14:1 De: det c; ja: jag; fingrar: finger

15:1 De: Det c, Där d; ja: jag; gyllengula: gyllenbruna

16:1 De: Det

17:1 Å: Och c; sej: sig; vi: vid

17:2 sorgsen: sorgen

18:1 Å: Och c; sej: sig

18:2 ej: ej upp d (endast i reprisen och tvekande)

Anmärkning

Omkväde samt upprepning av första radens senare del och av hela andraderaden i alla strofer.

Xc:

13:2 igen sjungs först ibland vilket korrigeras

Y

SLS 82, s. 354–355. Karis sn, Nyland. Upptecknad av J. E. Wefvar på 1880-talet. Tryckt som FSF V:1 nr 74 B.

- 1 Det bodde två herrar allt uppå en ö,
De spelade gulltärning allt om en fästemö;
– Uti rosen.
- 2 Den första gulltärning på taffelbordet rann,
Skön rika Olo tappade och Bolderman han vann;
- 3 Den andra gulltärning på taffelbordet rann,
Bolderman han tappade och rika Olo vann;
- 4 Men rika Olo sade till jungfrun så:
Vill du nu vänta ja än i några år?
- 5 När som fjorton år förlidna var,
Då var skön rika Olo intet hemma ändå;
- 6 De vänner och de fränder, de sammanlade råd,
I år skall vi gifta vår dotter ändå;
- 7 Måndagen och tisdagen då budena gick,
Och onsdagen och torsdagen de svarena fick;
- 8 Fredagen och lördagen de blanda mjö och vin,
Och söndagen de höllo den hedersdagen sin;
- 9 De drucko i dagar, de drucko i två,
Ännu så vill ej bruden åt sängen gå;
- 10 De drucko i dagar, de drucko i tre,
Ännu så vill ej bruden åt sängen se;
- 11 De drucko i dagar, de drucko i fem,
Och ännu vill ej bruden åt brudasängen än;
- 12 De togo bruden och satte henne på en gyllene stol,
Och småa unga svenner, de drogo af henne strumpor
och skor;
- 13 Och jungfrun hon ser åt fönstrena blå,
Hvad är det för skepp, som på sundena gå?
- 14 Mosegel utaf silke och vimplar utaf gull,
Skön rika Olo gångar uti bruda sala in;
- 15 Han var väl än klädder i gullkläderna än,
Han helsade god dag på hela bröllopslag;
- 16 Hvad sitten ni här uti glädjen idag,
Skön rika Olo tager skön jungfrun i hand.
- 17 Behagar ni spassera till psaltarestrand

- 18 Hon hoppade på häl, hon hoppade på tå,
Ja nu så är skön rika Olo hemma ändå;
- 19 Och bruden hon somnar i skön rika Olos famn,
Hon vaknar ej förrän de farit genom 7 konunga land;
- 20 Helsa nu hem åt min kära unge man
och be att han är så goder Och tager sig en ann;
– Uti rosen.

Titel: Skön rika Olo.

Anmärkning

*Str. 16 ej numrerad, str. 17–20 har därför nr 16–19.
Omkvädet utskrivet i alla strofer utom i str. 19.*

- 16:2 Skön rika Olo även skrivet på samma rad som
16:1 men där struket
19:2 de tillskrivet över raden

Z

SLS 508, s. 598–599. Efter värdinnan Anna Lindén f. Karlsson, Fiskö, Brändö sn, Åland (f. 1879 i Enklinge, Kumlinge sn, Åland). Upptecknad av Alfhild Adolfsson (Forslin) 1928.

Och ungerssven och jungfrun, de möttes uppå .bro,
och flicka vill du gifta dig allt uti detta år,
— uti rosen.

- 1 /:Och ungersven och jungfrun de möttes uppå bro:/
Och flicka vill du gifta dig allt uti detta år
– Uti rosen.
- 2 Nog väl så skall jag gifta mig men aldrig med dig
Jag har en vän på böljorna som väntar uppå mig
- 3 Och den du har på böljorna, lit' aldrig på den
för när han kommer i städerna, så har han mången
vän
- 4 Så låt nu honom hava så många som han vill
men likväl skall han bliva allra kärestan min.
- 5 Och jungfrun skådar flaggorna båd gula och blå
och där så fick [hon] se sin allra käresta uppå
- 6 /:Och skeppet faller ankar, sjömänner gå i land:/
och svågrar emot svågrar de hurra mot varann.
– Uti rosen.

Melodiamärkning

T. 2: *Paustecknet saknar punkt.*

Textanmärkning

Ms saknar strofnr. Omkvädet utskrivet i str. 1 och 6. Repristecken i alla strofer.

Omkvädet: rosen i str. 2 troligen ändrat från roser

EJ AVTRYCKTA

- AA: KB Vs 126:3, s. 126. Ort och meddelare okända. Upptecknad på 1810- eller 1820-talet. 4 strofer.
- AB: Södermanland. Upptecknad av Richard Dybeck ca 1830–1840. *ABa*: Dybeck, Runa 1842, h. 1, s. 37 (text), mel.-bil. nr 1 (mel.). *Melodi* samt 6 strofer. *ABb*: Dybeck, Runa 1874, s. 33. Texten starkt bearbetad, sannolikt av Dybeck, som dock uppger visan vara upptecknad i Skedvi sn, Östergötland (jfr Jonsson I, s. 701–702). Mel. hämtad från *ABA*. 12 strofer.
- AC: KB Vs 4, s. 257. Oby, Blädinge sn, Småland. Upptecknad av G. O. Hyltén-Cavallius 1839. 7 strofer (början saknas).
- AD: KVHAA Wiede ks 117 [I]. Efter båtsmanshustrun Anna Ericsson (»Hustru Qvarsbom»), Ö. Husby sn, Östergötland (f. 1774 i Ö. Husby, d. 1847; Ling, s. 43). Upptecknad av L. Chr. Wiede på 1840-talet. *Melodi* samt 16 strofer. Mel. i facsimil hos Ling (nr 109:1). Ytterligare två utskrifter finns: KVHAA Wiede hs 109 [I] och MM Wiede nr 117 [I] (av texten endast str. 1–4).
- AE: KVHAA Wiede ks 117 [II]. Efter soldathustrun Anna Jonsdotter (»Hustru Jern»), Jämjö, Ö. Husby sn, Östergötland (f. 1818; Ling, s. 45). Upptecknad av L. Chr. Wiede på 1840-talet. *Melodi* med underlagd strof. Mel. i facsimil hos Ling (nr 109:2). Ytterligare två utskrifter finns: KVHAA Wiede hs 109 [II] och MM Wiede nr 117 [II].
- AF: KVHAA Wiede ks 169 [III]. Vikbolandet. Efter en kvinna med namnet Carin (jfr Jonsson I, s. 526 n. 81). Upptecknad av L. Chr. Wiede på 1840-talet. *Melodi* samt 27 strofer. Mel. i facsimil hos Ling (nr 157:2). Ytterligare tre utskrifter finns: KVHAA hs 157 [II], KVHAA Wiede Div.-saml., opag. (av texten endast str. 1) och MM Wiede nr 169 [II].
- AG: KVHAA Wiede ks 169 [I]. Motala sn, Östergötland. Upptecknad av A. F. Sondén vid 1800-talets mitt. Mel.-utskrift (med underlagd första strof) gjord av Sondén, textutskrift gjord av Wiede. *Melodi* samt 10 strofer (texten ofullständig, kan ev. höra till AF ovan). En mel.-avskrift, gjord av Wiede, i facsimil hos Ling (nr 157:1).
- AH: KVHAA Dybeck, Folklore V, s. 254 (text), 271 (mel.). Närke. Upptecknad av Carl Ulric Hollberg, troligen ca 1850. *Melodi* samt 2 strofer.
- AI: Ahlström, 300 nordiska folkvisor, 1855, nr 40. Västmanland. Upptecknad av J. N. Ahlström. *Melodi* med underlagd strof.
- AJ: [Öberg], Wald samling ... svenska sångstycken, 1856, s. 200. 3 strofer, ev. hämtade från AA ovan.
- AK: [Öberg], Äldre och nyare svenska folkvisor, h. 2, 1856, nr 53. Västergötland. Upptecknaren okänd. *Melodi* samt 2 strofer.
- AL: UUB R 623:2 nr 77. Efter sjökaptenshustrun Maria Dorothea Nyberg f. Åckander, Kisslings, Fole sn, Gotland (f. 1809 i Öja sn, Gotland, d. 1896; Bjersby, s. 348) och en »Madam Norberg». Upptecknad av P. A. Säve vid 1800-talets mitt. Ca 22 strofer (oklar strofindelning). Tryckt som Säve nr 77.
- AM: SVA 513:3, h. II, s. 9–10. Småland. Upptecknad av Joseph Hermelin 1873. 10 strofer.
- AN: SVA 513:3 nr 104. Okänd ort. Möjligen upptecknad av Joseph Hermelin på 1870-talet. 18 strofer.
- AO: Wigström, Folkdiktning [I], 1880, s. 29–30. Asmundtorps sn, Skåne. Upptecknad av Eva Wig-

- ström 1879 (jfr Wigström, *Vandringar i Skåne och Bleking*, s. 5). 21 strofer.
- AP:** SVA 335, s. 2–3. Inskreven i egen visbok av K. E. Ingelsson, Linneryds sn, Småland, vid 1880-talets början (senast 1883). 16 strofer.
- AQ:** Möckleby hd, Öland. Upptecknad av sign. »Urda». *AQa* och *AQb*: NM Folkminnessaml., Folkmusik, kapsel 2. Två utskrifter av samma hand, insända till Nord. museet av Emma Johansson, Nedre Ålebäck, Sandby sn, Möckleby hd i maj 1882 (*AQa*, 18 strofer) resp. juli 1882 (*AQb*, 19 strofer).
- AR:** Västergötland. Ev. samma tradition som *AZ* nedan. *ARa*: ULMA 25:71, s. 13–18. Upptecknad 1884 av studeranden Vilhelm Bergström f. i Brodatorps sn. 20 strofer. En renskrift finns i ULMA 25:26, s. 39–43. Tryckt i Tellander, *Allmogeliv i Västergötland*, 1891, s. 99–101. *ARb*: August Bondesons *Visbok*, 1903, nr 37. Mel. upptecknad 1884, sannolikt av Bondeson efter Vilhelm Bergström, texten sannolikt upptecknad av Bergström. *Melodi* samt 21 strofer.
- AS:** [Lundell & Zetterqvist], *Folkminnen från Kläckeberga och Dörby* (SvLm IX:1, 1889–1936), nr 1525. Upptecknad av Hilda Lundell och/eller hennes syster Elise Zetterqvist, sannolikt på 1880-talet, efter deras mor i Hårstorp, Kläckeberga sn, Småland. 20 strofer.
- AT:** [Lundell & Zetterqvist], *Folkminnen från Kläckeberga och Dörby* (SvLm IX:1, 1889–1936), nr 1526. Upptecknad av Hilda Lundell och/eller hennes syster Elise Zetterqvist, sannolikt på 1880-talet, efter deras mor i Hårstorp, Kläckeberga sn, Småland. *Melodi* samt 9 strofer.
- AU:** [Rosén], *Visor och berättelser samlade af Jödde i Göljaryd 2*, [1900], s. 40–41. Närmare uppgifter saknas. *Melodi* samt 11 strofer.
- AV:** ULMA 351 D 11 b, s. 400–401 (text), August Bondesons *Visbok*, 1903, nr 380 (mel.). Efter smeden Fredrik Zetterlind, Göteborg (f. i Dalsland). Upptecknad av August Bondeson 1895. *Melodi* samt 19 strofer. Även texten tryckt som Bondeson nr 380.
- AX:** ULMA 351 D 11 c, s. 665–666. Sannolikt upptecknad i Västsverige vid 1800-talets slut. Insänd till August Bondeson. 11 strofer.
- AY:** ULMA 351 D 11 f, s. 203. Efter v. häradshövding Algot Carlander, Göteborg. Upptecknad vid 1800-talets slut, sannolikt av August Bondeson. *Melodi* med underlagd strof.
- AZ:** *Minnen från Västergötland*, 1900, s. 178–179 (mel.), 186 (text). Efter J. W. Bergström (»Jan i Seltorp»), Segerstads sn, Västergötland. Upptecknad av Herman Palm vid 1800-talets slut. *Melodi* samt 16 strofer. Ev. samma tradition som *AR* ovan.
- BA:** ULMA 111:226, s. 30–35 (text), ULMA 111:521 a, s. 5 (mel.). Efter f. bondhustrun Lina Lustig, Sunnersbergs sn, Västergötland (f. 1829). Upptecknad av Samuel Landtmanson 1900. *Melodi* samt 25 strofer. Tryckt i Landtmanson, *Folkmusik i Västergötland*. *Musikbilaga* [1915], s. 26–27.
- BB:** ULMA 351 D 11 g, s. 450 (text), 452 (mel.). Efter Selma Olsson, Alingsås, Västergötland. Upptecknad av Gustaf Cronsell 1902. *Melodi* samt 5 strofer.
- BC:** ULMA 111:499, s. 25. Åse hd, Västergötland. Efter grosshandlaren Knut Knutsson, Stockholm (»känd under namnet Kamerun Knutsson»; f. i Ås sn, Åse hd). Upptecknad av dennes son Bertil Knutsson 1908. 11 strofer.
- BD:** DAG VFF 1007, s. 19–20. Efter Amalia Pettersson, Hälkekärr, Naverstads sn, Bohuslän (f. 1850 i Naverstad). Upptecknad av Bertil Persson 1924. 11 strofer.
- BE:** LUF 488, s. 20–23. Efter Karin Bjelk, Attusa, S:t Olofs sn, Skåne. Upptecknad av Birger Andersson 1927. 9 strofer samt prosareferat.
- BF:** LUF 2416, s. 5–6. Efter Johanna Svensson, Svensköps sn, Skåne (f. ca 1880–1890). Upptecknad av W. Richter 1929. 10 strofer.
- BG:** DAG IFGH 2359, s. 12. Efter Mathilda Vallgren, Nykyrka sn, Västergötland (f. 1854 i Sandhems sn, Västergötland). Upptecknad av C. M. Bergstrand 1931. 3 strofer.
- BH:** SVA 275 A 103:35 (fotokopia). Insänd 1947 till Radiotjänst, Stockholm, av Greta Djerf, Gråstorp, Tengene sn, Västergötland, 12 strofer.
- BI:** SLS 47, 41–42. Esse sn, Österbotten. Upptecknad av John Finnäs 1894. 15 strofer.

Följande varianter har den kortare berättelsen (se Förord samt Z ovan):

- BJ:** Karvsor, Vörå sn, Österbotten. Upptecknad 1876 av J. E. Wefvar (text) och O. R. Sjöberg (mel.). *BJa*: IF Rancken 3, 165 nr 68 (text), IF Rancken 6, 191 nr 49 (mel.). *Melodi* samt 7 strofer. *BJb*: SLS 125, s. 10. *Melodi*.
- BK:** SLS 151, s. 66–67. Pellinge, Borgå lf, Nyland. Upptecknad av F. W. Englund 1878. 10 strofer.

- BL:** Lagus, Nyländska folkvisor I, 1887, nr 192 (del av texten). Borgå och Pernå sn, Nyland. Upptecknad av okänd person på 1870- eller 1880-talet. 10 strofer (varav str. 8–10 hänförs endast till Borgå). Jfr BQ nedan.
- BM:** IF Rancken 5, 166 nr 58. Österbotten. Avskrift gjord av Gustaf Durchman, troligen på 1870- eller 1880-talet. 9 strofer.
- BN:** SLS 1, s. 88–89. Kvevlax sn eller Korsholms sn, Österbotten. Upptecknad av J. E. Wik 1882–1883. 9 strofer.
- BO:** IF Dep. Brages arkiv 11 nr 36. Esse sn, Österbotten. Inskriven i egen visbok av Alfred Sund ca 1885. 9 strofer.
- BP:** SLS 10, s. 103–104. Efter Jakob Rudnäs (»Hårdas Jakob»), Kronoby sn, Österbotten. Upptecknad av Henrik Ståhl på 1880-talet. 6 strofer.
- BQ:** IF 60: I nr 118. Pernå sn, Nyland. Upptecknad av Th. Wegelius på 1880-talet. *Melodi* med underlagd strof. Tryckt i Lagus, Nyländska folkvisor I, 1887, nr 192 (tillsammans med texten BL ovan).
- BR:** SLS 16, s. 197–199. Pargas sn, Åboland. Upptecknad av Karl Ekman 1890. *Melodi* samt 9 strofer.
- BS:** SLS 19, s. 531–532. Oravais sn, Österbotten. Upptecknad av M. Thors 1890. 9 strofer.
- BT:** SLS 52, s. 113 (text), 172 (mel.). Replots sn, Österbotten. Upptecknad av O. W. F. Sjöberg 1896. *Melodi* samt 3 strofer.
- BU:** IF 116 nr 48. Inskriven i visbok av Johan Backlund, Jakobstad, Österbotten 1897. 5 strofer.
- BV:** IF 94, s. 33. Dagsmark, Lappfjärds sn, Österbotten. Avskrift ur visbok, sign. »Skarpskytten N° 77 Rosenback vid 2da Kompaniet 1900». 5 strofer.
- BX:** SLS 1196, s. 114. Vishäfte skrivet 1899–1907 av Johan Yrjens, Påskmark, Tjock, Lappfjärds sn, Österbotten. 4 strofer.
- BY:** SLS 927 I, s. 5. Vishäfte skrivet av Edla Sundman, Andersby, Liljendals sn, Nyland (f. 1874). 7 strofer.
- BZ:** IF 28:II nr 12. Efter Johan Bask, Finby sn, Åboland. Upptecknad av Otto Andersson 1909. *Melodi* med underlagd strof.
- CA:** IF 110, h. 2, s. 83. Nyland. Upptecknad av A. P. Svensson ca 1910. 6 strofer.
- CB:** IF 29:I, s. 91–92. Lapträsk sn, Nyland. Inskriven i egen visbok av Alfred Petas ca 1911. 6 strofer.
- CC:** SLS 951, s. 313–314. Vishäfte skrivet av Jenny Gerkman, Kyrksläts sn, Nyland 1914–1916. 5 strofer.
- CD:** SLS 364, s. 217. Österbottens skärgård, troligen Replots sn. Upptecknad av Hugo R. A. Sjöberg på 1910-talet (senast 1917). 3 strofer.
- CE:** IF 168, s. 2. Österbotten. Troligen tidigt 1900-tal. Upptecknad »ur minnet av Werner Dahlqvist Pallasade-Minn». 6 strofer.
- CF:** SR Ma 57/11142:43:4. Efter Mimmi Johansson f. Karlsson, Åbo (f. 1878 i Vestergård, Brattnäs, Pargas sn, Åboland, bosatt i Åbo sedan 1905). Inspelad av Matts Arnberg 1958. *Melodi* samt 4 strofer.
- CG:** Efter Xenia Rönnblom, Piparby, Nagu sn, Åboland (f. 1902 i Piparby); hon hade lärt visan av sin mor (f. 1861). *CGa:* SR Ma 57/11142:40:1. Inspelad av Matts Arnberg 1958. *Melodi* samt 6 strofer. *CGb:* SVA 199:6 nr 196. Textnedskrift gjord av Xenia Rönnblom 1960. 6 strofer. *CGc:* SLS band 1962:26 (nr 76). Inspelad av Greta Dahlström 1960. *Melodi* samt 2 strofer. Transkription, gjord av Greta Dahlström, finns i SLS 742 B nr 73.
- CH:** Efter Svea Jansson, Nötö, Nagu sn, Åboland (f. 1904 på Nötö, d. 1980); hon hade lärt visan av sin mor Ida Sofia Jansson, Nötö. *CHa:* SR Ma 58/11869:7:5. Inspelad av Matts Arnberg 1958. *Melodi* samt 5 strofer. *CHb:* SVA 53:1, s. 22. Textnedskrift gjord av Svea Jansson ca 1960. 5 strofer.
- CI:** SVA BA 38. Efter Anna Lindström (»Sjömor»), Nötö, Nagu sn, Åboland (f. 1875 på Nötö). Inspelad av U. P. Olrog 1962. *Melodi* samt 3 strofer.
- CJ:** SVA BA 31. Efter Erik Jansson, Korpo sn, Åboland (f. 1912 på Aspö, Korpo). Inspelad av U. P. Olrog 1962. *Melodi* samt 4 strofer.
- CK:** SR/M/6247:3:5. Efter Margit Blomster, Godby, Finströms sn, Åland. Inspelad av Matts Arnberg, U. P. Olrog och Märta Ramsten 1962. *Melodi* samt 4 strofer.
- CL:** Efter Edit Johansson, Kimito sn, Åboland (f. 1900 på Nötö, Nagu sn, Åboland, från 1937 bosatt i Kimito). *CLa:* SR 62/M/6247:6:5. Inspelad av Matts Arnberg, U. P. Olrog och Märta Ramsten 1962. *Melodi* samt 3 strofer. *CLb:* SVA 199:1. Textnedskrift gjord av Edit Johansson 1963. 5 strofer.
- CM:** IF 179:2, bl. 4. Helsingfors, Nyland. Nedskriften av Karin Nyberg i brev till Alfhild Forslin 1967. 10 strofer.

- CN*: SLS band 1968:80 (nr 16). Efter Olga Söderström, Helsinges sn, Nyland (f. 1898). Inspelad av Ann-Mari Häggman 1968. *Melodi* samt 4 strofer.
- CO*: IF mgt 1968/20 nr 3. Efter Elsa Henriksson f. Sjöholm, Rosklax, Korpo sn, Åboland (f. 1895 på Lökhölm, Nagu sn, Åboland). Inspelad av Alfhild Forslin och Thorkild Knudsen 1968. *Melodi* samt 4 strofer.
- CP*: IF mgt 1968/35 nr 35. Efter Ellida Palm f. Lindblad, Enklinge, Kumlinge sn, Åland (f. 1882). Inspelad av Mats Backman 1968. *Melodi* samt 5 strofer.
- CQ*: SLS band 1968:77 (nr 10). Efter Alice Flinck (f. 1885), Anna Bränn (f. 1894) och Sylvia Forsström (f. 1897), Haxböle, Helsinges sn, Nyland. Inspelad av Bo Lönnqvist och Ann-Mari Häggman 1968. *Melodi* samt 3 strofer.
- CR*: SLS band 1969:92 (nr 11). Efter Selma Lillsjö, Lappfjärds sn, Österbotten (f. 1899 i Korsbäck, Korsnäs sn, Österbotten). Inspelad av Ann-Mari Häggman 1969. *Melodi* samt 1 strof.
- CS*: SLS band 1969:44 (nr 45). Efter Edit Södergrann, Bäckliden, Närpes sn, Österbotten (f. 1903 i Gottböle, Närpes). Inspelad av Ann Marie Ivars 1969. *Melodi* samt 2 strofer.
- CT*: SLS band 1970:6 (nr 6). Efter Linda Mattsson, Hypeis, Houtskärs sn, Åboland (f. 1890 i Saverkeit, Houtskär). Inspelad av Ann-Mari Häggman 1970. *Melodi* samt 2 strofer. Även på IF mgt 1970/6 nr 6.
- CU*: SLS band 1970:17 (nr 17), 1970:18. Efter Anni Stenvall, Björkö, Houtskärs sn, Åboland (f. 1893 i Mossala, Houtskär). Inspelad av Ann-Kristin Schevelew 1970. *Melodi* samt 2 strofer. Även på IF mgt 1970/17 nr 17, 1970/18 nr 1.
- CV*: SLS band 1971:137 (nr 6). Efter Aina Aho f. Nylund, Esse sn, Österbotten (f. 1906). Inspelad av Ann-Mari Häggman 1971. *Melodi* samt 4 strofer.
- CX*: SLS band 1972:13. Efter Maria Söderberg, Kumlinge sn, Åland (f. 1898). Inspelad av Ann-Mari Häggman 1972. *Melodi* samt 4 strofer.
- CY*: Efter Zaida Österlund f. Mattsson, Mossala, Houtskärs sn, Åboland (f. 1901 på Bengtas, Mossala, Houtskär). *CYa*: SLS band 1970:19 (nr 29). Inspelad av Ann-Mari Häggman 1970. *Melodi* samt 4 strofer. *CYb*: SLS band 1974:86 (nr 2). Inspelad av Ann-Mari Häggman 1974. *Melodi* samt 4 strofer.
- CZ*: SLS band 1976:156. Efter Helmi Maurell f. Abrahamsson, Östergrannas, Aspö, Korpo sn, Åboland (f. 1921). Inspelad av Gunilla Harling-Kranck 1976. *Melodi* samt 5 strofer.